

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

ŠT. 44

PTUJ, dne 5. novembra 1965

Din 40

Letnik XVIII.

Premalo članov SZDL

NA OBČINSKI KONFERENCI SZDL V ORMOŽU BO 250 DELEGATOV. KRAJEVNE KONFERENCE SZDL BODO OD 15. DO 30. NOVEMBRA. VEČ SKRBI ZA OLEPSANJE KRAJEVNIH CENTROV.

Na zadnjem plenumu Občinskega odbora SZDL občine Ormož so člani plenuma in povabljeni razpravljali o pripravah na krajevne in občinske konference SZDL in o nekaterih komunalnih problemih v občini. O pripravah na občinsko in krajevno konference je na plenumu poročal predsednik občinskega odbora SZDL Vlado Ožbolt. Na območju občine je 12 krajevnih organizacij SZDL in bodo imele od 15. do 30. novembra svoje krajevne konference. Konference bodo imele delovni značaj. Poročila, ki jih pripravljajo krajevne organizacije SZDL za konferenco, bodo vsebovala delo krajevne organizacije SZDL v preteklem letu, politično in gospodarsko stanje na terenu v zvezi z izvajanjem gospodarske reforme. Poročila bodo zlasti podrobno obravnavala stanje kmetijstva in delo krajevne skupnosti in družbeno-političnih organizacij. Poročilo bo uvid v razpravo in bo nakazalo konkretne naloge, ki izhajajo iz trenutnega stanja, in ocene nadaljnjega razvoja. Krajevne konference bodo potrdile delegate za občinsko konferenco, ki so bili izvoljeni decembra lani. Na konferenci bodo po potrebi izpodbili krajevni odbor SZDL ter menjali neaktivne člane. V času priprav na konference bodo krajevne organizacije pobrale članarino in pridobile nove člane SZDL.

Na plenumu je obveljalo mnenje, da je v krajevnih centrih premalo zborov, volilcev in zborov občanov, na katerih bi obravnavali davčno politiko, delo krajevne skupnosti, potrošniških in poravnalnih svetov in drugo. Člani SZDL morajo imeti več stika z volilci, bolj se morajo zanimati za njihove težave in probleme ter jih na za to primernih mestih reševati. Člani SZDL, člani ZKJ in člani drugih družbeno-političnih organizacij so dolžni probleme hitreje reševati in vse napake ter pomanjkljivosti energično odpravljati.

Občinska konferenca SZDL bo 21. ali 23. decembra ob 9. uri in se je bo udeležilo nad 250 delegatov in povabljenih gostov. Na konferenci bo izvoljenih 21 članov v občinski odbor SZDL.

Novi občinski odbor SZDL občine Ormož naj bi sestavljalo 6 kmetijcev iz družbenega sektorja, 5 zaposlenih v industriji, v gradbeništvu in v trgovini, 4 zasebni kmetovalci, 3 prosvetni delavci, 2 zdravstveni delavci in 1 uslužbenec. Izvršni odbor bo sestavljalo 7 članov, in sicer: predsednik, sekretar, 1 zastopnik kmetijstva, 1 bo zastopal gradbeništvo, industrijo in trgovino, 1 zasebni kmetovalec, 1 učitelj in 1 zdravstveni delavec.

Poročilo za občinsko konferenco SZDL pripravlja predsednik občinskega odbora SZDL in bo obsegalo približno 15 strani. Zajemalo bo občinsko organizacijo SZDL v družbenem in gospodarskem razvoju komunice. Med ostalimi bo obravnavalo večje politične akcije v zadnjem triletnem obdobju, osnovne podatke, ki dajejo oceno gospodarskega razvoja po panogah, gospodarske ukrepe in naloge gospodarskega razvoja v občini, probleme kmetijstva in perspektivni razvoj, zavzemanje za večjo produktivnost dela, kadrovska vprašanja in politiko kadrovanja, organizacijo in racionalizacijo proizvodnje, blagovni promet, delovne odnose, vrednotenje dela, sistem nagrajevanja po učinku, probleme in naloge družbenih služb (šolstva, zdravstva), poročilo bo nadalje nakazalo razvoj samoupravljanja v občini, vloga družbeno-političnih činiteljev pri nadaljnji graditvi samoupravnega mehanizma.

Članstvo v SZDL je ustavna pravica občanov. Zato naj postane krajevna organizacija SZDL tribuna občanov, v kateri bodo reševali vsa odprta vpra-

šanja. Delo družbenopolitičnih organizacij naj bo še bolj koordinirano in usklajeno s potrebami občinskega gospodarstva in občani.

V času priprav na občinsko in krajevne konference SZDL je kadrovska politika postala predmet širokih in javnih razprav, kar je pomemben činitelj demokratizacije družbenega življenja. SZDL je koordinirala kadrovske politiko družbenih organizacij in samoupravnih organov, smotri koordinacije pa so bili v razširitvi družbenih aktivov, v močnejši aktivizaciji mlajših kadrov, pri razbremenjevanju funkcij in kadrovanju žena v samoupravne organe in za odbornike občinske skupščine. SZDL je skrbela za izobraževanje družbeno-političnih kadrov, za delo večerne politične šole in drugo.

Poročilo bo nadalje nakazalo rezultate družbene dejavnosti v zadnjih treh letih na kulturno-prosvetnem, telesnovzgojnem in na drugih področjih in v okviru posameznih društev in družbeno-političnih organizacij. Opisalo bo probleme sodobnega amaterizma v kulturi, vzgojo v prosvetnih in telesno vzgojnih društvih in njihovo nadaljnje delo.

O nekaterih komunalnih problemih v občini je na plenumu poročal sekretar občinskega odbora SZDL Ormož in direktor Komunalnega podjetja Ormož Ivan Vencelberger. Iz njegovih tih in poznejših razprav je moč razbrati, da bi naj SZDL tesneje sodelovala s krajevno skupnostjo pri popravilu cest, ureditvi parkov, pri gradnji mostov, brvi in bi naj za take ak-

cije nudila izdatnejšo moralno pomoč. Nekateri pomembnejši sklepi plenuma so bili, da naj KO SZDL ustanovi odbore, ki bodo krajevni skupnosti v pomoč pri organiziranju čiščenja jarkov, potokov, pri urejanju cest, pokopališč za olepšanje kraja, skratka, da bo odbor s krajevno skupnostjo skrbel za lepši izgled krajevnega centra. Kmetijski kombinat naj bi po mnenju plenuma zadržal vsaj en del vrtnarije, saj ni opravičila za ukinitve te poslovne enote, in da se naj v najkrajšem času sestanejo krajevni odbori SZDL, z mladinskimi aktivni in ostalimi družbeno-političnimi organizacijami in društvi ter naj pripravijo vse potrebno za krajevno konferenco SZDL. D. R.

Odpuščanje zaposlenih in gospodarska reforma

Gospodarska reforma je prinesla v naše gospodarstvo številne novosti, spremembe in dopolnitve. S tem da se naše gospodarstvo vključuje v mednarodno delitev dela, so delovne organizacije pričele gospodariti po novem. Hitra preusmeritev gospodarjenja od starega na novo je nekaterim delovnim organizacijam napravila precej skrbi in težav. Naprej je bilo treba odpraviti dosedanje pomanjkljivosti in slabosti, ki so se v gospodarstvu ponavljale, in preiti na ekonomičnejše gospodarjenje. Ekonomično gospodarjenje pomeni izkoriščanje notranjih rezerv, večjo disciplino na delovnem mestu, večjo produktivnost, uvažanje boljših tehnoloških postopkov v proizvodnji in podobno. Na območju občine Ormož so delovne organizacije razumele načela gospodarske reforme, toda nekatera izmed njih preveč enostransko. Nič ni boljše tudi v ostalih občinah v Sloveniji, saj so po uvedbi gospodarske reforme delovne organizacije iskale notranje rezerve v odpuščanju delovne sile in ne v razširitvi proizvodnje, v odpiranju novih delovnih mest, v uvažanju boljših tehnologij, v angažiranju vseh razpoložljivih kapacitet, v uvažanju treh izmen namesto dosedanjih dveh in podobno. Ob uvedbi gospodarske reforme so se nekateri samoupravni organi gospodarskih organizacij brez temeljitih analiz odločili o ukinitvi nekaterih obratov, zmanjšali so proizvodnjo in podobno. Do tega zaključka jih je vodila misel, češ da ti obrati niso rentabilni in da se jim skratka ne izplača. Namen gospodarske reforme je popolnoma drugačen in so taka mnenja ter odločitve napake in zgrešene. Poiskati je treba vzroke, zakaj ta ali oni obrat gospodarske organizacije ni ekonomičen. Morda so temu kriva kadrovska vprašanja, za-

starela in neorganizirana proizvodnja, slaba kadrovska sestava, slaba disciplina na delovnem mestu, premalo zavzemanje kolektiva in podobno.

S tem da so nekateri gospodarske organizacije ukinitve nekaterih obratov, se je zmanjšalo število zaposlenih, nižje so dajale socialnem zavarovanju in manjši je dohodek občine.

Nekateri odpuščeni delavci so ostali brez zaposlitve in breme njihovo zavod za zaposlovanje delavcev. Ker zavod večkrat pravčasno ne najde za nezaposlene primerne dela, jim plačuje določen procent osebnega dohodka in socialno zavarovanje.

Gospodarska organizacija, ki je ukinita kak obrat in s tem zmanjšala število zaposlenih, se je trenutno »znašala«, toda napravila je družbi nepotrebne skrbi in težave. Z odpuščanjem delavcev gospodarska organizacija ni dosegla smotra gospodarske reforme, saj je s tem zmanjšala proizvodnjo in ni angažirala vseh razpoložljivih proizvodnih

kapacitet, kar je v nasprotju z načeli gospodarske reforme. S tem da so gospodarske organizacije ukinitve nekaterih obratov, se je vodilne ljudi v gospodarstvu ustvarjajo boljše pogoje ob istem osebnem dohodku. Ni več potrebno skrbeti za ljudi in za proizvodnjo v ukinitveni delavnici, se ukvarjati s problemi proizvodnje in drugim. Ostane pa vprašanje, kakšna je perspektiva take gospodarske organizacije in kam vodi njihovo gospodarjenje?

Čeprav se samoupravni organi resno ukvarjajo s problemi proizvodnje in stremijo za tem, da bi čimveč in kakovostno proizvajali, se na drugi strani prehitro in nepremišljeno odločajo.

Gospodarjenje po novem naj bo resnična praksa v vseh delovnih organizacijah, treba je stremeti za razširitvijo in izboljšanjem proizvodnje, ker bo blaga potrebno vedno več, če hočemo zvišati življenjski standard, kar je končni cilj uvedene reforme. DR

REELEKCIJA DIREKTORJEV

DO 26. APRILA PRIHODNJEGA LETA NAJ BI IZVEDLI REELEKCIJO V TISTIH DELOVNIH ORGANIZACIJAH, V KATERIH SO DIREKTORJI ŽE OSEM IN VEČ LET

S sprejemom nove ustave leta 1963 smo med drugim uvedli tako imenovano reelekcijo direktorjev in uslužbenec na vodilnih delovnih mestih. Načelo o možnosti ponovne izvolitve smo s temeljnimi zakonem o volitvah delavskih svetov dokončno postavili na dnevni red in zato je volilna komisija pri glavnem odboru SZDL pretresla to vprašanje, kajti do 26. aprila prihodnjega leta naj bi izvedli reelekcijo 648 direktorjev in uslužbenec.

Vsa kolikrat, ko smo v javnosti načeli uveljavljanje, kako naj zagotovimo uveljavitev ustavnega načela, smo lahko slišali zagovornike in nasprotnike tega načela. Najbistvenejše pri reelekciji je vsekakor to, da je izvedba naloge zaupana delovnim organizacijam oziroma odločitev samoupravljalcev, tako da je mnenje o nekakšnem pritisku za zamenjavo direktorjev neutemeljena razlaga načel

reelekcije. Do 26. aprila prihodnjega leta bodo izvedli reelekcijo le v tistih organizacijah, kjer so direktorji dalj kot osem let.

Datum, ki ga navajamo, ne pomeni, da morajo v delovnih organizacijah izvesti reelekcijo prav tega dne. Do tega dne naj bi nalogo končali, kajti nekatere organizacije so reelekcijo že izvedle, v nekaterih pa so že imenovali nove direktorje in bo postalo vprašanje njihove reelekcije aktualno štiri leta po imenovanju.

Ce bodo delovne organizacije objektivno pretresle reelekcijo, pregledale uspešnost gospodarjenja svojega podjetja, svoj položaj na trgu, poslovno sposobnost in predvsem odnos direktorja do samoupravljanja ter vprašanje, ali tudi njegova formalna izobrazba ustreza za uspešno vodenje podjetja, bo uspeh zagotovljen. Pri takšni objektivni oceni se bomo izognili prepričanju, da gre pri reelekciji za obvezno zamenjavo. Gre za ponovno imenovanje prejšnjega direktorja ali za sprejem novega.

GRSKI MORNARJI ZAVRNILI AMERIŠKO PONUDBO

Posadki grških tovornih ladij Stamatias Ampirikos in Marinela P1 sta zavrnili ponudbo ZDA v višini 90.000 dolarjev, da bi preveč vojaški material iz Amerike v Vietnam. Časnik Avgi piše, da je bila ta akcija deležna odobravanja tudi pri posadkah drugih grških tovornih ladij, ki so čestitale tema dvema posadkama h njuni odločitvi. Posadki grških trgovskih ladij svetujata, da bodo tudi druge grške trgovske ladje zavrnile morebitne podobne ponudbe.

V. J.

TE DNI PO SVETU

Po obisku francoskega zunanjega ministra v Moskvi

Zanimiva pota evropske diplomacije

Obisk francoskega zunanjega ministra Couve de Murville v Moskvi je posebno močno vznemiril zahodne zaveznike, četudi nimajo, kot pravijo uradno v Parizu, za to nobenih razlogov. Toda če na kratko ocenimo razmere med zahodnimi zavezniki bodisi v obrambnem Atlantskem paktu, ki je v svojem bistvu naperjen proti Vzhodu, bodisi v obeh gospodarskih organizacijah »konkurenčne narave« evropske gospodarske skupnosti in zadržanja za svobodno trgovino, se nam razburjenost ne bo zdela tako odveč.

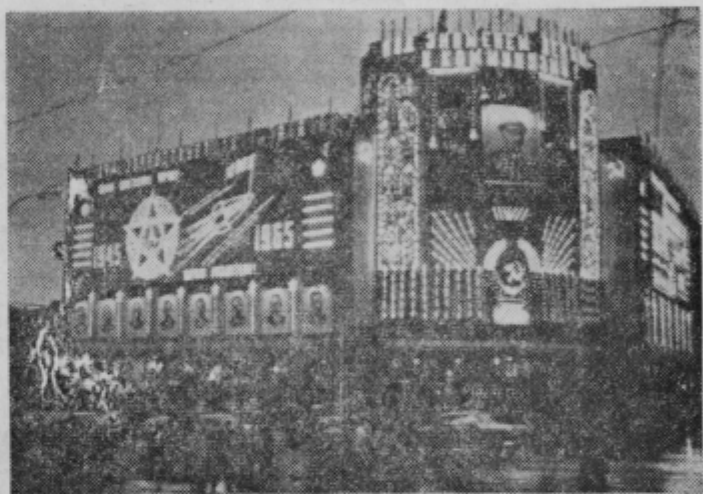
Se preden je francoski minister dejansko krenil v Moskvo, so pričeli razširjati vest o nekakšni »osi Pariz-Moskva«, potem ko je »os Pariz-Bonn« v praksi propadla. Francoska politika naj bi se bolj obrnila na Vzhod tudi v Evropi, pri čemer naj bi napol pokopala francosko-zahodnonemško zblizanje. Politika »miniranja zahodnih organizacij« predsednika de Gaulle naj bi s tem dosegla novo točko v spopadu, naperjeno proti Nemčiji, Britaniji in ZDA.

Resnica je, da je Couve de Murville prinesel s seboj povabilo de Gaulle, naj obišče Moskvo. Na šestdnevnem obisku se je francoski gost menil s predsednikom vlade KosiGINOM, zunanjim ministrom Gromikom in

načrtov sovjetske vlade in Vzhoda nasploh. Vendar je pomembno že to, da je odvrnil pretesne okove blokvskega mišljenja.

Nekateri očitajo francoski diplomaciji, da se namenoma bolj veže na Moskvo, da bi spodrinila ZDA, ki je prva pričela resen in delno tudi uspešen razgovor s sovjetsko vlado. V Bonnu pravijo, da je močno porušeno (če že ne zrušeno) vse, kar sta svoj čas ustvarila de Gaulle in nekdanji kancler Adenauer.

Nič čudnega ni, če se je diplomacija močno razvnela. Konec tega meseca ali na pričetku prihodnjega pričakujejo v Moskvi britanskega zunanjega ministra Stewarta, v kratkem obisk zahodnonemškega zunanjega ministra Schröderja v Veliki Britani-

Moskva ponoči

prvim sekretarjem CK KP Sovjetske zveze Brežnjevim. Očitno je, da so predvsem obravnavali evropsko varnost, razorožitev in vprašanje Nemčije.

Povsod niso našli skupnega jezika. Pomembno pa je, da na obeh straneh obsojajo nemški revnštev in zahteve, ki jih ta postavlja, ker bi ta utegnil povzročiti novo evropsko žarišče. Obe vladi nasprotujeta ustanovitvi večstranskih jedrskih sil NATO. Glede evropske varnosti si nista enotni, tudi ne glede nemške združitve.

Značilno je, da predsednik de Gaulle govori o združenju Evrope »od Pirinejev do Urals«, pri čemer nekako briše sedanje blokvske meje iz časov hladne vojne. Seveda se njegovo združevanje, če bi ga pojasnil v podrobnostih, razlikuje ne le od zahodnih zaveznikov, temveč tudi od

ji, nato obisk Erharda v ZDA. Minister Stewart je pred nedavnim obiskal Beograd, Varšavo in Prago. Trditi smemo, da so povsod s posebno pozornostjo obravnavali evropsko varnost, razorožitev in nemško vprašanje in da se bodo te vprašani lotili tudi na vseh predvidenih sestankih.

Diplomacija torej išče v sedanjem svetu nova pota, ki naj bi odkrila najprej jasno sliko o tem, kaj določene vlade mislijo o teh vprašanjih (gre torej za pozivedovanje), nato pa bi rodila tudi nove diplomatske pobude. Kaže, da se evropska diplomacija spet bolj vrača »domačim« problemom, t. j. problemom Evrope. Vendar to ne pomeni, da ne bi sproti obravnavala tudi gorečih mednarodnih vprašanj in še posebej vojnih žarišč. Slednjči so leta pogostoma tudi razlog za slabe ali neprimerne dvostranske odnose.

Ostali dogodki

Konferenca azijsko-afriških dežel, imenovana tudi drugi Bandung, je preložena. V teh dneh, ko so zunanji ministri predvidevali dežel obravnavali vprašanje, ali naj sestanek skličejo in kdaj, je bilo slišati nešteto komentarjev o tem, kdo pravzaprav ovira prizadevanja za »afro-azijski vrh« in kaj se skriva za tem.

PRELOŽENI AFRO-AZIJSKI VRH

Zapisali smo že, da se pekinško vodstvo boji, da se ne bi zasedanje, ki naj bi imelo po mnenju kitajskih voditeljev protisovjetsko ost poleg napadov na kolonializem in neokolonializem, sprevrglo v obtožbo zoper najnovejšo kitajsko politiko v Aziji. Kitajska »bojevitost«, ki so jo pokazali v odnosih do Indije, enostransko stališče v indijsko-pakistanskem sporu, vztrajni očitki, da SZ »ni azijska dežela« (samo zaradi ideološkega spora Moskva-Peking): vse to je streljalo mnoge afriške dežele, da so na kitajsko politiko »novih sil« pričele gledati s treznejšimi očmi. In ta treznost se je navzven kazala tudi v tem, da so odločno zavračale bojko Sovjetske zveze, ki je brez dvoma prav tako azijska kakor evropska dežela.

Zato je upravičena sodba, da pomeni preložitve konference dejanski poraz kitajske politike. Peking se je umaknil, potem ko je ugotovil, da bi s svojimi stališči ne prodrli. Žal so tisti krogi na Zahodu, ki še niso opustili svojih neokolonialističnih teženj, preložitve z veseljem ocenili kot dokaz neenotnosti afro-azijskega

sveta. Ali naj to pomeni, da bodo imeli lažje delo? Seveda so taka njihova pričakovanja preveč rožnata.

V INDOEZIJI: PREGANJANJE KOMUNISTOV

Četudi si je predsednik Sukarno prizadeval, da bi nekako obrzdal verske in nacionalistične strasti, ki so jih pokazali ob znamenem poskusu upora v Indoneziji predvsem muslimanski krogi in del vojske, v deželi ni miru. Uradno pravijo, da so bili v zaroto vmešani tudi člani KP Indonezije. Tako se je zgodilo, da so oblasti prepovedale delovanje partije, vojska pa je pričela množično zapirati komuniste in člane komunistične mladinske organizacije. Seveda je prišlo marsikje do trenj in nasilja.

Gonja proti KP se je odrazila tudi v odnosih do Kitajcev, ki jih je v Indoneziji precej. Prevladuje mišljenje, da je KP Indonezije pod močnim vplivom Pekinga. Demonstracije pred kitajskimi uradnimi predstavništvi v Džakarti in drugod so na dnevnem redu. Tako je morala kitajska vlada odločno protestirati in opozoriti indonezijsko vlado na morebitne posledice takega ravnanja.

Položaj v vzhodni in osrednji Javi je še vedno napet, tako da je vlada morala razglasiti vojno stanje. Poročajo tudi še o spopadih s pristaši ponesrečenega prevrata. Verjetno bo minilo še precej časa, preden se bo vrnilo mirno stanje.

(Nadaljevanje na 2 strani)

OSNUTEK PRAVILNIKA O DELOVNIH RAZMERJIH PRED KOLEKTIVOM TGA

Ze nekaj dni je v vseh delovnih enotah Tovarne glinice in aluminija izbešen osnutek pravilnika o delovnih razmerjih v tem kolektivu. Osnutek, ki bo ostal izbešen 30 dni, kot to predvideva zakon in bodo tako imeli člani kolektiva možnost dati svoje pripombe in predloge, je še posebno privlačen, zato ker bodo z novim pravilnikom določeni tudi redni letni dopusti, saj je pred tem bilo slišati vsemogoče govorice prav na račun letnih dopustov. Znano je, da temeljni zakon o delovnih razmerjih določa le to, da letni dopust sme trajati najmanj 14 in največ 30 delovnih dni, vse ostalo pa je prepuščeno delovnim organizacijam, da določijo kriterije, po katerih se bo določal redni letni dopust. Kot že omenjeno, je prav to področje trenutno najbolj privlačno za proizvajalce, ker so pred izidom osnutka razpravljali največkrat za vogali, kako bo dopust skrčen, in da bo spet »šlo vse po domače«. Vse to je z izidom osnutka demantirano, čeprav so sicer res nastopile nekatere spremembe manjšega pomena, vendar pa prav vse v okviru temeljnega zakona in v interesu normalnega poslovanja

podjetja. Člani kolektiva, ki se ustavljajo pred izbešenim osnutkom, na razne načine komentirajo zakon o delovnih razmerjih. Tako je bilo med drugim slišati tudi tole: »Ja, v tem pravilniku je vse zelo lepo napisano za delavca, samo da se to ne izvaja«. Nedvomno je osnutek pravilnika izbešen prav zato, da proizvajalci dajejo svoje pripombe in predloge, pa bi zato naj vsi konkretno povedali, kaj je v osnutku lepo napisano, pa se ne izvaja, kajti glavni namen razgrnitve osnutka za čas 30 dni je nedvomno ta, da člani kolektiva vse jasno in odkrito povedo in predlagajo boljše rešitve, če neke neka ni v redu, ker bo edino tako mogoče doseči to, kar želi celoten kolektiv: da bi ta pravilnik bil res takšen, kot mora biti. Nobeno taranje in kritiziranje za vogali ne vodi k cilju, da bi naj pravilnik bil dober in ustrezen. Dosedanje izkušnje kažejo, da člani kritizirajo takrat, ko bi morali odkrito povedati, kaj ni prav, ne dajejo pripomb in predlogov, po sprejetju pravilnika pa trdijo, da je zanič in da ga je sprejelo le nekaj ljudi. Bo tokrat boljše?

-ko-

Nov način gradnje cest se je dobro obnesel

Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani, ki je delal prve poizkuse izdelave nosilnih plasti vozišča v Trubarjevem naselju z bitumensko cementno stabilizacijo, je s stalnimi merjenji ugotovil, da je nosilna plast na vseh voziščih, ki so izdelana po tem sistemu, popolnoma intaktna in raste njena nosilnost; na primer modul podajnosti, merjen na Trubarjevi cesti takoj po izdelavi, je bil 960 kg/cm², letos spomladi, aprila je bil 1100 kg/cm². Pri nedavnih meritvah pa je ugotovljen modul podajnosti 1280 kg/cm². Nosilna plast vozišča, ki je bila stabilizirana, je brez deformacij in je dosežena planirana nosilnost.

Poizkusi v Ptujju so trajali lansko leto pozno v jesen ob precej neugodnem vremenu. Obrabno zaporno plast je uspelo izvršiti Zavodu za komunalno v Ptujju s površinsko obdelavo. Zaradi neugodnega vremena je prišlo do izpiranja veziva, zlasti na Trubarjevi in na vezni cesti. Pozimi se je začela obrabna plast zaradi tega počasi krhati, in spomladi so nastale majhne udarne jame. Obrabna plast bo morala biti na novo obdelana. Ta dela bo opravil Zavod za komunalno dejavnost v Ptujju takoj spomladi 1966.

Na sličen način kot v Ptujju je obdelal Zavod iz Ljubljane rekonstruirano vozišče na cesti Kalce—Idrija, odsek Kalce—Grodovič, v dolžini 7 km. Izkušnje iz Ptujja je prenesel na to delovno mesto in je dosegel nadaljnje rezultate. Investicijski stroški so za dve tretjini manjši od dosedanjih stroškov, doseženi pa so konstruktivno boljši rezultati. Zadnji poizkusi so izvršeni na cesti pri Radomljah pri Ljubljani, kjer je imel investitor z dela na 1100 m še manjše stroške. En kilometer izdelave ceste na ta novi način stane sedaj nad 24 milijonov din vstevši zemeljska, stabilizacijska dela ter 7 cm asfaltno plošče. Prejšnji način pa bi stal skoraj 70 milijonov dinarjev.

V petek, 29. oktobra 1965, je bila v Radomljah zaključna slovesnost, ki ji je prisostvoval v imenu Zavoda inž. Miloš Polič, vodja oddelka za ceste in izolacije v Zavodu. Imenovani je namreč dimenzionalni vozišča v Ptujju in vodil vsa dela v Ptujju in v ostalih krajih. Kot je ime-

novani dejal, ga je zelo veselilo, da je predsednik občinske skupščine Domžale v nagovoru poudaril, da so vsi poizkusi, začeti v Ptujju, koristili skupnosti in s tem tudi njim.

Sedanje stanje cest v ptujski občini bo prav gotovo vplivalo na to, da se bo občina Ptuj v bodoče odločala za nadaljnje sodelovanje z Zavodom iz Ljubljane, ker ji dajejo prve izkušnje iz Trubarjevega naselja, s Trat in s Pristana vsa jamstva, da tako vložena investicijska sredstva ne bodo zaman.

V. J.

Pokopališče v Ptujju je prekrto s cvetjem

V ponedeljek, 1. novembra 1965, je bila na mestnem pokopališču v Ptujju komemoracija, ki sta jo pripravila občinsko in mestno združenje borcev NOV. Udeležilo se je je mnogo Ptujčanov, svojcev padlih, predstavnikov političnih organizacij, oblasti, gospodarskih organizacij, zavodov in ustanov, pa tudi mnogo dijakov in učencev iz ptujskih srednjih in osnovnih šol. Poleg srednjega voda JA je bila navzoča tudi godba na pihala »Svobode« in pevski zbor »Svobode« Ptuj.

Ko je prispel sprevod z zastavami in venci na pokopališče, je našel pri spomeniku nad grobnico 40 borcev, talcev in žrtev fašističnega nasilja častno stražo; 4 borci so stali pri spomeniku na častni straži pol ure pred komemoracijo in med njo. Po pokopališču je bilo vse v cvetju in zelenju, enako na grobnici levo in desno od visokega spomenika ter pri spomeniku talcev izza pokopališke obzidja. Izza oblake je pogledalo sonce in topel veter je sproti ugašal goreče svečke na grobnicah in pod spomeniki.

Komemoracija je bila dobro pripravljena. Krajšemu nagovoru predsednika občinskega odbora socialistične zveze Franja Rebernaka je sledila žalostinka godba na pihala »Svobode«, častna salva, petje moškega pevskega zbora »Svobode«, polaganje vencev in končno še deklaracije učencev iz osnovne šole Toneta Znidarica. Nato je bila še kome-

KONCEM NOVEMBRA OTVORITEV FARME BEKONOV NA TURNIŠČU

Dela na zgradbah farme bekonov Kmetijskega kombinata Ptuj na Turnišču pri Ptujju se bližajo koncu, zato bo lahko ob 29. novembru letos otvoritev te farme in izročitev vseh novozgrajenih objektov za to farmo svojemu namenu. Nekaj notranjih del bodo lahko opravili še po otvoritvi. V izgotovljenih objektih že več mesecev pitajo prašiče in jih prodajajo za zakol. Osebe farme si je že pridobilo potrebne izkušnje in mu gre delo že dobro od rok.

V torek, 2. novembra 1965, si je ogledal farmo na Turnišču pri Ptujju tudi Viktor Avbelj, sekretar CK ZKJ Ljubljana, v spremstvu predsednice občinske skupščine Ptuj Lojzke Stropnikove in drugih funkcionarjev, še prej pa se je zanimal za investicijske probleme v ptujski občini v zvezi z regulacijo Pesnice in drugim.

Slika prikazuje enega izmed objektov farme, ki že služijo namenu. Dostop do posameznih boksov je po mostu po sredini objekta. Z njega je dober pregled nad vsemi pitanci. Z njega tudi izpira v objektu zaposlena delavka bokse s curkom vode, ki odnese v kanal vso nesnago, da so pitanci stalno v čistem.

V. J.

košarico ali šopek, za sveče in še prej za okrasitev grobnice ali za obnovitev spomenika.

Pri spomeniku nad grobnico heroja Jožeta Lacka in vseh drugih tam počivajočih borcev in talcev, katerih imena so vklesana z zlatimi črkami na vseh štirih straneh spomenika, je ostalo več lepih vencev in mnogo šopkov ter več prižganih svečk. Po komemoraciji so pristopili svojci. Vsak je prinesel nekaj cvetja in prižgal svečko. Tudi šolarji so prinesli cvetje in trudili so se, da bi vse svečke gorele, čeravno jih je veter ponočno ugašal.

Še sedaj je pokopališče vse v cvetju. Ker ni dežja, je cvetje nekoliko ovenelo. In marsikje še stoji nedogorela svečka.

V. J.

IZ REPUBLIKSKE SKUPŠČINE

(Po »Večeru«)

POTREBNA CELOVITA OBRAVNAVA VIŠKEGA ŠOLSTVA

SKUPŠČINSKI ODBORI RAZPRAVLJALI O STATUTIH VIŠKIH IN VIŠJIH ŠOL TER AKADEMIJ

Kot teden poprej predloge statuta fakultet in univerze so večeraj odbor za prosveto in kulturo republiškega zbora, začasní odbor prosvetno kulturnega zbora za raziskovalno delo in visoko šolstvo in Fondacijno-pravna komisija republiške skupščine obravnavali predloge statuta vseh visokih in višjih šol, akademij in združenja visokošolskih zavodov v Mariboru, ki jih bo prav tako morala potrditi republiška skupščina.

Tudi tokrat se je razprava po vnaprejšnjem načelnem dogovoru omejila na ocenitev skladnosti teh statuta s pozitivno zakonodajo. Nekateri vsebinski problemi, ki jih načenjajo tudi ti statuti, pa bo za zdaj ostali odprti, kajti skupščina bo o njih razpravljala posebej v okviru predlagane celovite razprave o problemih visokega šolstva v Sloveniji.

Pripombe, ki so se izoblikovale v večerajšnji razpravi, bodo skupščinski odbori poslali ustreznim visokošolskim zavodom, za skupščinsko zasedanje pa bodo pripravili poročilo, v katerem bodo poleg povzetka razprav in odborih tudi mnenja o tem, kaj naj bo obravnavala posebna komisija, ki naj bi jo imenovala republiška skupščina za obravnavanje problematike visokega šolstva v Sloveniji. Tak je bil dogovor na večerajšnji seji.

Po mnenju nekaterih poslancev bi komisija nujno morala izoblikovati tudi osnove za novo zakonodajno ureditev visokega šolstva v naši republiki. Za izhodišče njenega dela pa naj bi si poleg reforme izobraževalnega sistema služilo tudi vrednotenje sedanjega dejanskega stanja v visokem šolstvu.

ZOPET TEŽAVE Z ELEKTRIKO

Marsikatero prizadevanje v gospodarstvu na Stajerskem ostane v teh mesecih zaradi pomanjkanja električne energije brez uspeha. Omejitve potrošnje, že v oktobru precej občutna za skoraj vse delovne organizacije, je v teh dneh skoraj za enkrat večja. Posamezna podjetja skušajo prebroditi nastale težave s prestativirajo začeta dela in seveda s skrajnim varčevanjem, toda ob dobavi elektrike, ki je manjša tudi za 40 do 40 in več odstotkov, je vse to le dohramno prizadevanje, rešitev pa ne.

In tako postaja marsikaj tega, kar smo hoteli še letos narediti v prid reformi, neizvedljivo. Kako naj govorimo o več izmenah, pravijo v podjetjih, če pa zmanjšujemo celo sedanjí obseg dela, ker ni elektrike. Zakaj vprašujete, ali bomo do konca leta dosegli načrtovani obseg proizvodnje, če pa jo zmanjšujemo, ker ni elektrike. Kako naj računamo z večjimi sredstvi, namenjenimi osebnim dohodkom in modernizaciji, če pa imamo milijardne izgube zaradi pomanjkanja elektrike?

Letos smo že veliko zapisali in povedali o milijardnih škodah, ki jih ima jugoslovansko gospodarstvo zaradi tega, ker ne le, da niso zgrajene nekatere načrtovane elektrarne, ampak tudi niso pravočasno dograjene tiste, na katere smo zanesljivo računali. Zvoljo tega ni doslej nihče odgovarjal. Vse drugačna pa bo odgovornost podjetij, ki ne bodo ustvarila predvidene proizvodnje in s tem sredstev, ali pa občinskih skupščin; te so zansovale svoje proračune tudi na določenem obsegu proizvodnje, ki pa sedaj ne bo uresničen. Ali naj tudi takrat porečemo, da je letos pač najbolj sušno leto po letu 1928?

Ostali dogodki

(Nadaljevanje s 1. strani)

OSVAJANJE VESOLJA

Medtem ko je iz ZDA prišla vest, da bodo prav kmalu, verjetno že decembra letos, izstrelili v vesolje vesoljski ladji Gemini z kozmonavtom, ki bosta skušala uresničiti srečanje v vesolju (baje na razdalji 30 cm!), so v Sovjetski zvezi izstrelili 12,2-tonsko ladjo, »obroženo« z najrazličnejšimi znanstvenimi aparati. Gre za doslej največjo koristno težo, ki so jo umetno spravili na krožno pot okrog Zemlje. Ladji so dali ime Proton-1. Ze ime samo pove,

da je na vrsti več takih poletov, vsekakor kmalu z živo posadko. V Moskvi so doslej sporočili, da imajo rakete, ki pošiljajo tako ogromno težo na vesoljski polet, moč 60 milijonov konjskih sil! Kot kaže, si obe vodilni sili v raketni tehniki in astronautiki prizadevata, da bi čimprej uresničili svoj načrt — pristanek na Mesecu, poprej pa seveda še vse tisto, kar pogojuje tak podvig. Če ne bi bilo na svetu neposrednih vojaških žarišč, ki terjajo dnevno več sto žrtev, bi se človek ob tej ugotovitvi še nekam znebil tesnobe, ki ga pri tem obdaja.

Indonezija — ognjenik Agung

Almanah o Mariboru in okolici

Lepa in koristna publikacija

Mariborski mestni svet je v založbi turističnega društva Maribor izdal lepo opremljen slikovni almanah — monografijo o Mariboru in njegovem turističnem zaledju. Takšno publikacijo smo že dolgo pogrešali, saj kaj podobnega doslej skorajda nismo imeli. V dokaj velikem formatu prinaša domačinu in tujcu razgled po mestu ob Dravi in njegovi okolici. Slikovni del so prispevali številni znani fotografi. Med prispevki je nekaj prav imenitnih, celo nagrajenih del. Fotografije so smiselno razvrščene in popeljejo bralca oziroma gledalca od mestnih četrti na Pohorje pa spet v gorice ali Dravsko dolino.

Nekaj uvodnih besed je napisal za knjigo Janko Markič, obširnejši tekst pa je duhovit ekskurz prof. Branka Rudolfa skozi mestno zgodovino. Svojevrsno — lahko bi rekli, da se zamisel odlikuje sprito večkrat tako dolgočasnih in standardnih besedil podobnih publikacij — seznanja bralca z mariborsko zgodovino, z mestno rastjo in razvojem.

Knjigo almanah je uredil širši uredniški odbor, glavni urednik pa je bil Marjan Kožuh. Da so uvodni tekst prevedli tudi v angleščino, francosčino in nemščino, priča o širšem namenu knjige, ki bi jo veljalo poslati tudi v bližnje zamejstvo. Zunanja oprema knjige je enostavna, vendar okusna.

Oglašujte v Tedniku

Ptujška trgovska podjetja »Izbira«, »Merkur« in »Panonija« so v resnih skrbih za kader glede na to, da v trgovinah v sredini meseca ni več navala strank, da bi bili vsi zaposleni s postrežbo.

Tudi same zaposlene zanima, kako bo s prometom po trgovinah v novem letu, ko bo v veljavi novi denar in ko bodo vse cene prilagojene novi denarni vrednosti.

31. oktobra 1965 — končana trgateg v Jeruzalemu

Otroci radi sodelujejo v trgatvi

V Jeruzalemu je bilo zadnjega letošnje bratve zelo živahno. Kolektiv je bil razporejen, v gorcah se je zbralo staro in mlado, da bi uspešno opravilo bratvo. V jeruzalemskih gorcah se je ves dan zadrževal filmska ekipa Foto kino kluba Ljutomer ki je snemala barvni film na področju jeruzalemskih gorc, prekanje in spravljanje mošta. Računajo, da bodo končali film do dneva republike. Lani so pridelali v Jeruzalemu rekordni pridelek 125 hl na ha ali skupaj 51 vagonov vinskega mošta — letos pa je ta znatno manjši, kar opravičuje vrsta objektivnih vzrokov. Letos 10. maja, ko je trta zbrstela, je toča nasade zelo prizadela. Glede na rekordni lanske letošnje pridelek je bil že letošnji nastavek nekoliko manjši. Večgatacija je bila za en mesec poznejša od lani, slabe vremenske prilike, bolezni in drugo pa je vplivalo na zmanjšanje pridelka. Sušna meseca september in oktober sta precej izboljšala stanje glede dozorevanja grozdja, vendar je pridelka letos le 25 vagonov. Razmerje sladkorja in kislin pa je ugodno. Količinsko je proizvodnja torej letos zelo nizka, pridelek pa se odlikuje po kvaliteti. Računajo, da bo to vplivalo na ceno in na dohodek kombinata in zaposlenih proizvajalcev.

AVTOLIČARSKA DELA SO ZAHTEVNA

V »Avtoremontu« Gornja Radgona, obrat Ormož, imajo dovolj dela. Poleg tega, da generalno popravljajo, imajo tudi več servisov. Kolektiv obrata se vsestransko zavzema za razširitev svoje dejavnosti in svoje delavnice postopoma urejuje in izboljšuje. Na sliki: avtoličar Alojz Puklavec med delom.

D. R.

Jakobu Zavrniku v slovo

Pred kratkim je preminil v Ptuj Jakob Zavrnik iz Ptuja, ki mu dolgujemo tudi ptujski gasilci nekaj besed v spomin in zahvalo za vse njegovo marljivo prizadevanje v gasilskem društvu Ptuj.

Imenovan je bil eden izmed najstarejših preživelih ptujskih gasilcev — Slovencev, ki so s svojim članstvom in materialno podporo gasilsko društvo Ptuj v času njegovega obstoja — in je tudi vsa leta po osvoboditvi rad sodeloval v društvu kot član in funkcionar. Največ let je bil vester in točen blagajnik. To funkcijo je opravljal do svoje smrti, ker mu je ob vsakem običnem zboru glede na vestno delo ostala zaupnica za odobornika in potem za blagajnika društva.

Mnogostevnilna udeležba Ptujčanov ob njegovem pogrebu je pokazala, da je bil Jakob Zavrnik v mestu in okolici znan kot dober srčen mož, ki je mnogo dosegel v svojem trgovskem poklicu. Tudi on je skupno s Slovenci v času okupacije občutil fašistično raznarodovalno in razlaščevalno nasilje, zato je rad podpiral OF in ostal član SZDL po osvoboditvi. Svoja sinova je izsolal, da sta danes na uglednih mestih. Kot poslovodja je poslovalnice »Varteks« iz Varaždana je vestno opravljal svoje službene naloge, poleg tega pa svoj prosti čas žrtvoval za udeleževanje v gasilstvu.

Kot domačin iz Mestnega vrha je bil vsem Ptujčanom dobro znan, saj je v predvojnem času zalagal čevljarje iz svoje obiskane trgovine v Ptuj in jih tako pridobil za Slovence, da niso kupovali od Slavitschev, ki so tudi imeli trgovino z enakim materialom. Tudi po osvoboditvi, ko ni imel več lastne trgovine, je rad pomagal organizacijam in društvom ob raznih nabiralskih akcijah, zato so se mu tudi ob zadnji poti na ptujsko mestno pokopališče mnogi oddolžili s spremstvom. V nagovorih ob odprtem grobu mu je bilo izrečeno priznanje za vse, kar je storil dobrega v svojih 70 letih življenja. Mestna godba na pihala »Svoboda« Ptuj mu je zaigrala v slovo žalostinko. Gasilski prapor se je sklonil nad njim v grob — naj mu bo lahka svobodna slovenska zemlja!

PS

Vičava: kaj je z našo potjo ob Dravi?

IZ RAZPRAVE NA ZBORU VOLILCEV

V torek, 26. oktobra t. l., se je zbor volilcev terena Vičava — Orešje udeležilo zadovoljivo številno volilcev.

Glavna točka je bil rebalans proračuna občine, ki so ga volilci z razumevanjem sprejeli in potrdili. Vendar se je pri tem razvila živahna razprava o nekaterih prejetih problemih, ki že dalj časa tarejo občane tega območja. Stanovanjske zgradbe rastejo na Vičavi kot gobe po dežju, s tem pa se iz dneva v dan večja številu prebivalcev. Edina dovozna in dohodna pot na Vičavo je Cesta Olge Meglič, ki pa ni več cesta, saj že počasi več ne bo prehodna, kaj šele prevozna. Kljub temu pa drvi po njej vsak dan več vsakovrstnih avtomobilov in drugih vozil. Splošna varnost ljudi je iz dneva v dan bolj ogrožena, zato je bilo vprašanje ureditve te ceste postavljeno zelo ostro. Kot prvi ukrep je bil sprejet sklep, ki bo posredovan pristojnemu organu, da se omeji hitrost vožnje na minimum, ki ga določajo predpisi.

Nadalje so volilci razpravljali o že tolikokrat od raznih organov obravnavani poti ob Dravi, ki bi jo bilo treba urediti. Volilci so pri tem posebno živahno razpravljali o ugotovitvah in zaključkih komisije, ki je pred kratkim na licu mesta ugotovila stanje in tudi določila roke, do kdaj mora Zavod za komunarno dejavnost to urediti. Z olajšanjem so prisluhnili načelniku za gospodarstvo občine Ptuj tov. Makovu, ki je menil, da bi se kljub težavam, ki so nastale znižanjem proračuna občine, le še dalo dobiti nekaj sredstev za to ureditev.

Volilci pa dvomijo v izvršitev del s strani komunale, ki se večinoma hladnokrvno in ravno dušno loteva svojih nalog. Sklenjeno je bilo, da je potrebno resno stopiti v stik v vojno pošto, da bi tudi ta po svojih močeh prispevala k vzdrževanju okolja.

P. R.

Karl Pertekel - 70 letnik

Dne 2. novembra 1965 je izpolnil 70 let KAREL PERTEKEL, upokojeni vodja sodne predsedstvene pisarne iz Ptuja, ki ga pozna Ptuj kot upokojenega marljivega in vestnega sodnega uslužbenca in kot aktivnega družbenega delavca, odlikovanega z medaljo dela. Ob njegovem življenjskem jubileju mu znanci in prijatelji iskreno čestitajo in mu kličejo: »Se na mnoga leta!«

Ko je prišel Karel Pertekel 1920. leta v Ptuj v službo na

Karl Pertekel

sodišče z ljubljanskega sodišča, je imel za seboj že dokaj zanimivo življenjsko pot, ki jo je začel 1895. leta v Ljubljani. Kot učiteljskišnik, pozneje kot sodni uradnik in v avstroogrski vojski kot vojak se je dobro zavedal svojega mesta med zavednimi Slovenci in uporniškega duha za pravice Slovencev in za združitve južnih Slovanov. Kot ujetnik je spoznal Rusijo. Živel je v Kijevu in Harkovu. Po oktobrski revoluciji se je 1918. leta vrnil v Ljubljano, kjer se je pridružil prostovoljcem za jugoslovansko vojsko. Med borci za severno mejo se je vrnil 1919. leta v Ljubljano in je tam nastopil kot pomočnik na sodišču. Po prihodu v Ptuj se je oktobra 1920 udeležil koroškega

plebiscita. V Ptuj je bil gospodar in tajnik »Sokola«, odbor »Jadranske straže« in »Rdečega križa«, član »Citralnice«, blagajnik »Zveze Maistrovih borcev in blagajnik »Zadruga državnih nameščencev.«

Kmalu po fašistični okupaciji 1941. leta so ga v Ptuj aretirali gestapovci in so ga enako kot druge zavedne Ptujčane deportirali na Borl, od tam pa skupno z družino 13. junija 1941 s tretjim transportom izgnali v Srbijo. V Paračinu, Zaječaru in v Veliki Kikindi je preživel okupacijo. Prvotno kot vršilec tajniških poslov slovenskih izgnancev, nazadnje pa kot uslužbenec okrožnega sodišča v Kikindi je lahko mnogo pomagal soizseljencem, zlasti zaprtim partizanom s stiki z njihovimi svojci. Po osvoboditvi Kikinde 6. oktobra 1944 je bil takoj imenovan za nadzornika zaporov vojnega sodišča NOV in POJ v Kikindi, potem pa za vodjo administracije v partizanski bolnišnici v Kikindi. Tam je bil tudi tajnik SKUD »Jože Rozman« in poverjenik narodnoosvobodilnega sveta za Slovenec. Po ustanovitvi okrajnega sodišča v Kikindi je bil imenovan Slovenec Vladimir Kraut za sodnika, Karl Pertekel pa za administrativnega uradnika tega sodišča. Julija 1945 se je vrnil z družino v Ptuj, kjer je 21. julija zopet nastopil službo pri ptujskem sodišču.

Sindikalna podružnica pravosodnih ustanov mu je zaupala posle tajnika, teren SZDL — II. teren v Ptuj, ga je izvolil za predsednika, na II. terenu SZDL je bil tudi predsednik civilne zaštite. Fizično društvo ga je imenovalo za tajnika, zatem pa je postal okrajni tajnik tega društva, podpredsednik civilne zaštite, blagajnik Turističnega društva Ptuj itd. Priznanje za vso marljivost in požrtvovalnost v službi in v društvih mu je medalja dela.

Tudi po upokojitvi 1950. leta Karl Pertekel ni miroval. Vestno je izpolnjeval vsako nalogo, ki jo je prevzel v društvih in organizacijah, kamor so ga vabili kot marljivega Ptujčana. Muzeju ljudske revolucije v Ptuj je prispeval precej dokumentarnega materiala. Ob nedeljah je še sedaj v pomoč Muzeju v Ptuj kot vodil gostov in turistov iz domovine in iz tujine po ptujskih muzejskih zbirkah in po samem Ptuj.

Ob jubileju 21. novembra 1965 so mu prijatelji in znanci krepko stisnili roko z željo, da bi ostal čil in krepak še mnoga leta.

MARKOVCI

Krajevna organizacija SZDL in združenje borcev NOV Markovci sta pripravile doro obiskano komemoracijo, ki je bila v ponedeljek, 1. novembra 1965, dopoldne na markovskem pokopališču, pred spominsko ploščo pri kulturnem domu in v šoli.

Poleg svojcev padlih borcev, talcev in žrtev fašističnega nasilja so se udeležili komemoracije predstavniki krajevne skupnosti ter organizacij in društev pa tudi več prebivalcev, zlasti pa mnogo šolarjev. Nagovor je pripravil predsednik SZDL Janez Horvat, ki je govoril pri spominski plošči na kulturnem oziroma združenem domu, na pokopališču pa je govoril Jurij Simonič, predsednik krajevne organizacije borcev NOV, Učiteljsko in učenci

Krajevne skupnosti naj (načrtno) urejujejo pokopališča

Na območju občine Ormož je osem krajevnih skupnosti, ki se ukvarjajo predvsem s komunalno dejavnostjo. Med ostalim skrbijo tudi za urejanje pokopališč. Na zadnjem občinskem plenumu Občinskega odbora SZDL v Ormožu je obveljalo mnenje, naj krajevne skupnosti načrtno urejujejo pokopališča. V občini sta pokopališči v Središču in pri Tomažu lepo urejeni, ostala pa bo treba urediti v najkrajšem času. Najprej je treba izdelati načrt, iz katerega naj bo natančno razvidno, kdo je kje pokopan in koliko let.

Načrt naj bo izdelan tako, kot si krajevni činitelji predstavljajo urejeno pokopališče in samo na osnovi načrta se lahko pristopi k urejevanju. Tak načrt naj bo izdelan v dvojniki ali trojniki, saj bi en izvod služil grobarju, ostala dva pa za ostale potrebe krajevne skupnosti. Nadalje je bilo na plenumu poudarjeno, da nekatere krajevne skupnosti v občini premalo skrbijo za urejevanje pokopališč in da bi naj temu vprašanju v bodoče posvetili več pozornosti.

KONCERT STARE GLASBE V PTUJU

V sredo, 10. novembra, bo gostoval ob 20. uri v koncertni dvorani glasbene šole ljubljanski ansambel za staro glasbo z imenom Schola Labacensis in nam predvajal glasbo iz 13. do 16. stoletja. Sodelovali bodo mezosopranistka Eva Novšakova, baritonist Jože Černe ter instrumentalisti Jože Pogačnik in Franjo Bregar (blokflavta in angleški rog), Jože Sivc in Anton Care (viola, viola da gamba, lutnja), Kristijan Ukmar (tenorska blokflavta, spinet in tolkala). Koncert bo vodil in komentiral Janez Höfler. Opozarjamo na to ne samo zanimiv, ampak tudi lep koncert, ki nam bo posredoval intimo glasbo iz dobe med koncem srednjega in začetkom novega veka. Koncert bo razen tega še tudi poučen, ker bodo lahko obiskovalci neposredno spoznali zvočne posebnosti nekaterih starih glasbil.

Vabimo vse ljubitelje glasbe, zlasti naše redne obiskovalce, na ta naš prvi koncert v tej sezoni, ki nam ga bo posredovala Koncertna direkcija Slovenije.

Vstopnice lahko kupite v torek in sredo, 9. oziroma 10. novembra t. l., v glasbeni šoli od 15. do 17. ure in eno uro pred koncertom.

D. H.

Ptujska tiskarna bo ostala v sedanjem obsegu

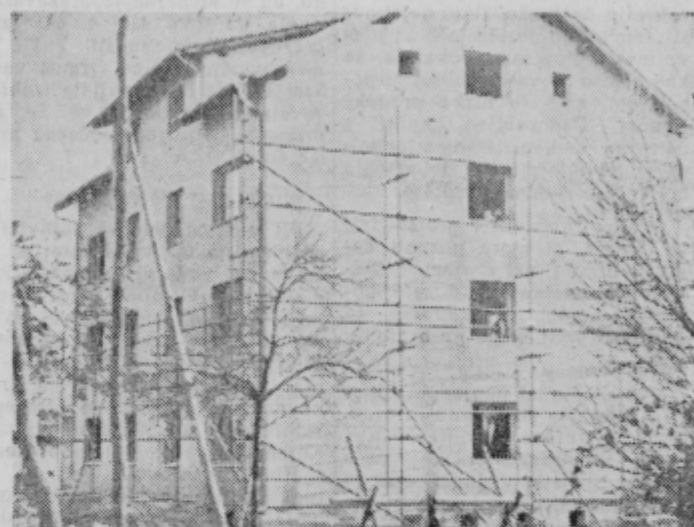
Ptujska tiskarna tiska več mesečnih listov gospodarskih organizacij in združenj, in sicer mesečnike na 8 straneh. To ji omogoča sedanja tehnična oprema in izšolan ter pri delu preizkušen kader. Kolikor ji še manjka tehnična oprema kot npr. za izdelavo klisejev, si pomaga s sodelovanjem s podjetji Mariborski tisk in s Celjsko tiskarno, pa tudi z drugimi podjetji. Odmalce ima v Sloveniji in tudi v drugih republikah, ki naročajo razne tiskarske in kartonažne izdelke pri tiskarskih podjetjih v Sloveniji. Ob novih gospodarskih spremembah nima tiskarna v Ptuj možnosti povečati svojih obratov in nabavi nov opremo. Kolektiv se ni zmanjšal, ker nikogar ni odpustil. Nekaj članov si je med letom pomagalo drugam v zaposlitev. Dela jim ne primanjkuje, ker se trudijo obdržati prejšnje in nove stranke z dobavnimi roki in s solidnimi izdelki. Vse stranke danes iščejo konkurenčne dobavitelje, zato se kolektiv zaveda resnosti položaja in dela.

KOLEKTIV NI POZABIL NANJE

Kot je znano, se je konec septembra pripetila v TGA Kidričovo v obratu glavnice huda nesreča, ki je na žalost zahtevala dve smrtni žrtvi kljub vsem naporom in prizadevanju zdravniškega osebja mariborske bolnišnice in štirih tovarišev iz kolektiva, ki so žrtvovali del svoje kože, da bi ponesrečenim sodelavcem rešili življenje. Ob dejstvu, da humanega dejanja štirih delavcev, ki so v najbolj kritičnem času prostovoljno darovali svojo kožo, zares ne odtehta nobena nagrada, je delovni kolektiv TGA pokazal svojo solidarnost z njimi ter tako dokazal, da ni pozabil nanje. Na seji delavskega sveta dne 28. oktobra 1965 je bilo sklenjeno, da se tovarišem: Alojzu Menoniju, Janku Zuranu, Juriju Simoniču in Janezu Bombeku dodeli za njihovo požrtvovalnost in humanost po 250.000 dinarjev nagrade, da se jih pošlje za 14 dni na okrevanje na stroške kolektiva ter izreče javna zahvala v dnevnem časopisu. Sočasno je sklenil delavski svet nagraditi požrtvovalno zdravniško plastičnega oddelka mariborske bolnišnice dr. Janžekovičeve, ki je vložila vse svoje znanje, da bi rešila dve življenji. Omenjena zdravnica je dan in noč bedela nad ponesrečenci in jim nudila vse, kar je mogla, ne meneč se pri tem za svoj dopust itd. Priznanje velja tudi dr. Bičaninu ter strežnemu osebju tega oddelka, ki so dan in noč požrtvovalno opravljali svoje delo in se trudili, da ne bi prišlo do najhujšega. Delovni kolektiv tovarne glavnice in aluminija jim je zelo hvaležen za vse, kar so storili za ponesrečene tovariše, in se jim javno zahvaljuje za njihovo nesebično pomoč. Kolektiv TGA je ponosen na svoje člane, ki so vedno pripravljeni, ne glede na žrtve in bolečine, pomagati svojim delovnim tovarišem v nesreči.

M. F.

Nov 12-stanovanjski blok pri Tomažu

V kratkem bo predan namenu 12-stanovanjski blok pri Tomažu, ki bo služil za potrebe učiteljev in uslužbenecov postaje milice. Blok je gradilo gradbeno podjetje »Ograd« Ormož, gradnja pa je veljala 60 milijonov dinarjev. Z novo zgradbo bo pri Tomažu rešen stanovanjski problem za prosvetne delavce in miličnike.

D. R

PTUJ

Novo fasado je dobila v Ptuj poslovno stanovanjska stavba na Trgu mladinskih delovnih brigad, v kateri je trgovina čevljev »Peko« in skladišča »Pano-nije«. Sedaj je to poslopje v zelenkasti barvi. Pogled nanj je mnogo mirnejši kot prej, ko je bilo to poslopje v svetlejši barvi, ki je naravnost motila harmonijo barv v svoji okolici.

Tovarna »Getaldus« iz Zagreba je začela urejati prejšnji lokal »Borova«, ki je sedaj v novem poslopju pri hotelu »Petovio«, vendar delja za preureditev tega lokala počiva, ker tovarna nima sredstev za investicije. Ko bo ta lokal urejen, bo imela poslovalnica optike »Getaldus« lepše prostore, kot jih ima sedaj, in tudi v prometnejšem delu Ptuja.

Kolektiv Kmetijskega kombinata Ptuj je dobil te dni 5. številko svojega lista »Poročevalca«, ki mu ga tiska Ptujška tiskarna na 8 straneh. List izhaja vsaj vsake 3 mesece.

Tudi v tej številki so napisali delavci iz podjetja več izrednih ugotovitev o letošnjih

uspehih in gospodarjenju kombinata. Do konca letošnjega leta bo prejel kolektiv vsaj še eno številko, če ne bo izšla tudi novembrska številka »Poročevalca«, ki je predvidena.

Vsebinsko je tudi ta številka dokaj bogata, saj izstopa iz vsake sestavka želja, da bi vsi skupaj, vsi obrati in vsi člani kolektiva dobro gospodarili, da bi bila potem tudi dobra delitev dohodka.

Pomanjkanje deževja zelo neugodno vpliva na jesensko setev. Zemlja je v globini suha in se kadi za oračem po njeni kot za avtomobilom na makadamski cesti. Posejano zrno slabo klije ali pa ga še prej pozobajo ptiči. Če ne bo kmalu deževja, bodo žitarice močno prizadete v svoji prvi rasti.

Poslovno-stanovanjska zgradba nasproti hotela »Petovio« v Ptuj dobiva že zidove za 1. nadstropje. Gradi jo gradbeno podjetje »Gradnje« Ptuj, ki je preživel zadnje mesece nekaj težav s pomanjkanjem betonskega železa in drugega gradbenega materiala.

Člani sindikatov, vabi vas delavski klub »Franca Krambergerja« v Ptuj

Sobota, 6. novembra 1965, ob 17. uri

ŠE POMNITE, TOVARIŠI?

Komisija za prenašanje revolucionarnih tradicij NOV pri Združenju zveze borcev NOV občine Ptuj prireja ob otprti klubskega življenja v Delavskem klubu »Franc Kramberger« v Ptuj, Ormoška 2, prvi klubiški večer pod naslovom »Še pomnite, tovariši!«

V programu sodelujejo: Tomislav Jagačič, Narodno gledališče »Avgust Cesarec« Varaždin, ki bo predaval O POTEH BOJA PROLETARSKIH UDAHNIH DIVIZIJ.

Predavanje bo spremljalo 130 barvnih diapozitivov.

Moški pevski zbor DPD »Svoboda« Ptuj bo pel partizanske pesmi.

Torek, 9. novembra 1965, ob 17. uri

VEČER LJUBITELJEV ŠAHA

Klubiški večer priredi šahovsko društvo Ptuj ob sodelovanju vseh ljubiteljev šaha.

Petek, 12. novembra 1965, ob 18. uri

LITERARNI VEČER

Program priredita Ljudska in študijska knjižnica Ptuj in Gimnazija Ptuj.

Delavski klub »Franc Kramberger« Ptuj vabi vse člane sindikatov, da se udeležijo klubiških prireditev v Ptuj. Klub bo odprt vsak dan od 17. do 22. ure, razen ob sredah, ko bo odprt od 19. do 22. ure in v nedeljo od 9. do 22. ure.

V klubu so na razpolago revije, časopisi, šah, televizijski in radijski sprejemniki.

DOBRODOŠLI V DELAVSKEM KLUBU!

Delavski klub
»Franc Kramberger« Ptuj

**Dopisujte v
TEDNIK**

TEDNIKOV INTERVJU

DELAVSKA UNIVERZA ORMOŽ OB ZAČETKU IZOBRAŽEVALNE SEZONE

Direktor delavske univerze Ormož Edvard Pajek je o delu DU in o njenih nalogah ter problemih za naše bralce povedal naslednje:

KAKŠNE SO PERSPEKTIVE IZOBRAŽEVALNE DEJAVNOSTI V TEKOČI SEZONI?

Sektorske konference, ki jih je organizirala Zveza delavskih univerz Slovenije, so pokazale, da je ponekod čutili rahlo stagnacijo, kar je posledica pomanjkanja sredstev za potrebe izobraževanja. Delno so to povzročili gospodarski ukrepi in večje varčevanje. Vendar je jasno, da gospodarski ukrepi ne samo, da ne zavirajo izobraževalne dejavnosti, temveč jo postavljajo na pravo mesto. Praksa je pokazala, da kadri niso povsod dovolj usposobljeni, zato je niska produktivnost. Usposobljeni kadri za ustrezno mehanizacijo, s popolnejšo tehnologijo itd. omogočajo boljše proizvodne rezultate.

Osnovni element v proizvodnji je človek, ki mora poznati delovni proces na svojem delovnem mestu in mu je zato potrebno mnogo strokovnega in družbeno-političnega izobraževanja.

Večji tehnični napredek zahteva načrtnejše strokovno in družbeno politično izobraževanje. Hiter vsestranski razvoj naše družbe zahteva vedno boljše in popolnejše strokovnjake, ki bodo s svojim delom in zavzemanjem pospeševali nadaljnji napredek.

KATERE IZOBRAŽEVALNE OBLIKE IMA V NAČRTU DU ORMOŽ?

Za vsako DU so zanimive intenzivne oblike izobraževanja. DU Ormož posveča tem oblikam izobraževanja največ pozornosti. Prireja razna občasna predavanja. V občini Ormož so raztresena naselja in slabe prometne zveze, kar slabo vpliva na izobraževanje. Tudi letos bo delavska univerza Ormož organizirala večerno politično šolo, šole za odrasle, šole za življenje, razne seminarje družbene problematike, oddelke osnovne šole za odrasle, tečaje za kvalifikacijo kovinske stroke, jezikovne tečaje, dela pa tudi oddelke III. letnika ekonomske srednje šole za odrasle.

Poleg poljudnoznanstvenih predavanj iz raznih tematskih področij, filmskih predavanj, so to osnovne oblike izobraževanja; po potrebi ali po naročilu pa bo DU uvedla še druge oblike izobraževanja.

KAKŠNA JE ORGANIZACIJSKA STRUKTURA DU ORMOŽ?

Območje občine Ormož je organizacijsko razdeljeno na 10 izobraževalnih centrov, ti pa na 37 izobraževalnih enot. Izobraževalne centre vodijo izobraževalni odbori SZDL in so vsklajeni s šolskimi okoliši. Vodje izobraževalnih centrov so prosvetni delavci. Taka oblika dela se je pokazala kot najboljša. Šole nudijo DU največ pomoči in zato je določena takšna organizacijska oblika izobraževanja.

IN KJE BOSTE KATERE IZMED OBLIK IZOBRAŽEVANJA IZVAJALI?

Območje občine Ormož je organizacijsko razdeljeno na 10 izobraževalnih centrov, ti pa na 37 izobraževalnih enot. Izobraževalne centre vodijo izobraževalni odbori SZDL in so vsklajeni s šolskimi okoliši. Vodje izobraževalnih centrov so prosvetni delavci. Taka oblika dela se je pokazala kot najboljša. Šole nudijo DU največ pomoči in zato je določena takšna organizacijska oblika izobraževanja.

V večjih centrih skušamo organizirati več izobraževalnih oblik, v manjših manj, vendar tako, da je sleherni izobraževalna enota deležna vsaj nekaj izobraževalne dejavnosti. Tako ni na območju občine Ormož vasi, kjer DU ne bi opravljala izobraževalne dejavnosti, če že ne drugega pa prireja občasna predavanja.

PROBLEMI IN TEŽAVE?

Pri vsakem delu se pojavljajo problemi in težave, s katerimi je treba že vnaprej računati. Poglaviti problemi in težave kulturno prosvetne dejavnosti so v pomanjkanju finančnih sredstev. Mnoge delovne organizacije bi rade nudile zaposlenim več strokovnega in družbeno političnega izobraževanja, tovarna »Jože Renčič« pa je v tem pogledu znatno napredovala. Res pa je tudi, da nekatere delovne organizacije v občini ne dajejo dovolj za izobraževanje. Za strokovno izobraževanje bi naj v bodoče delovne organizacije več prispevale, mnogo več pa posamezniki, saj bodo imeli sami od tega največ koristi.

Dopolnilno izobraževanje odraslih ni samo vprašanje zaposlenih ali DU, temveč je to naloga širše družbene skupnosti in v tem pogledu so občinska skupščina Ormož in politične organizacije v občini mnogo storile in je njihova pomoč pri DU dragocena in pomembna.

IN VAŠE ŽELJE?

Hotel bi delovnim ljudem v pogledu izobraževanja nuditi še več in na sodobnejši način. Pomoč in nasvet, mnenje in konstruktivna kritika slehernega je dobrodošla, da bi delo DU še izboljšali.

R. D.

Naročajte
Tednik

Umetnik-slikar Janez Mežan bo razstavljal

Za 20-letnico osvoboditve in za 20-letnico slikarskega ustvarjanja v Ptuj je pripravil umetnik — slikar Janez Mežan razstavo, ki bo v Ptuj od 7. do 17. novembra 1965 v sejni dvorani bivšega magistrata (II. nadstropje) v Ptuj. Otvoritev razstave bo v nedeljo, 7. novembra ob 11. uri, za kar so že prejeli posebna vabila predstavniki političnih organizacij, oblasti ter podjetij, zavodov in ustanov iz Ptuja in iz drugih krajev Slovenije, ki poznajo umetniške sposobnosti in uspehe razstavljalca.

Na tej razstavi bo razstavljenih nad 30 najboljših umetniških del, ki so ustvarjena v krajih Slovenije, kjer se je umetnik Janez Mežan zadrževal dalj ali manj časa, da bi odnesel s seboj v Ptuj novo umetnino. Vse za razstavo zbrane slike prikazujejo motive iz ravninskih in hribovitih predelov Slovenije, iz vseh letnih časov, s katerih razbere gledalec vso lepoto in toplino prirode in človeških ustvaritev, ki jih je obduoval tudi umetnik Janez Mežan ter jih odnesel na platno s seboj v Ptuj. Bil je na Gorenjskem, na Dolenjskem, na Koroskem, v Prekmurju in povsod po ptujski okolici, ki jo je ovekovečil s svojimi umetninami, sedaj raztresenimi po stanovanjih kupcev njegovih del, pa tudi v uradih in pisarnah podjetij.

Njegova razstava ima predvsem namen spodbuditi mlade ljudi, da bi videli na svoji življenjski poti lepoto, ki jo je videl in ovekovečil umetnik, pa tudi vso ostalo, ki je on ni našel in opazil. Ptujске srednje šole imajo mnogo mladih talen-

tov, ki se lahko razvijajo v poznejše umetnike — slikarje, če jim bo znalo njihovo okolje pravočasno zbuditi smisel za umetniško ustvarjanje. Umetnik — slikar Janez Mežan je že doslej prejel od znancev in prijateljev več čestitk in priznanj k odličnosti, da se bo tokrat predstavil ptujski javnosti s svojo lastno zbirko.

J. V.

Boljši pogoji za učitelje na Runču

NA RUNČU GRADILJO ENO-NADSTROPNO HIŠO ZA UČITELJSTVO

Solski okoliš podružnične osnovne šole Runč leži v severnem delu centralnega šolskega okoliša osnovne šole Ormož. Zajema predvsem valovit svet Slovenskih gor. Šola Runč je 5-razredna in jo obiskuje 140 otrok. Povprečna oddaljenost otrok do šole je 3 do 4 kilometre, skoraj ena tretjina otrok pa je oddaljena več kot 5 kilometrov. Prometne zveze z občinskimi centri so slabe in edina prometna cesta je v zimskem času in ob večjih nalivih težko prevozna.

Solska zgradba se nahaja v središču šolskega okoliša. Zaradi določenih geografskih in ekonomskih pogojev se pri šoli ni razvilo kulturno in trgovsko središče kraja. Zato imajo učitelji in tamkajšnji prebivalci še vedno precejšnje težave z nakupom potrošnega blaga. Do nedavnega je bil precejšen problem tamkajšnjih učiteljev oskrba z vodo in to vprašanje je bilo rešeno letos z izkopom novega studenca. Vse to se je odražalo v fluktuaciji učnega kadra. V letošnjem šolskem letu

Danes mnogo pišejo o notranjih ali skritih rezervah. Pri tem seveda mislijo predvsem na rezerve v gospodarstvu. Toda, ali niso tudi v samem človeku (recimo v njegovem srcu) take rezerve? Vsi jih imamo, le odkriti jih je treba.

Prenapolnjen avtobus Maribor—Ptuj. Kolikor je sedežev, so pač zasedeni z ljudmi, ki so vstopili na prvih postajah; ostali stojijo. Med njimi tudi mlada

mati z otrokom v naročju. Starejši možakar vstane in ji reče: »Sedite, prosim!« Ona: »Le vi sedite!« (Hotela je menda reči: »Vi ste starejši.«) Možak pa ni hotel več sedeti: »Sedestdeset let je stojim na teh nogah, bom pa še teh deset minut do Ptuja.« Mlada mamica je sedla na njegovo mesto.

Po ptujski Lackovi ulici gre človek, ki se pri hoji čudno smešno zaletava. Na prvi pogled bi človek mislil, da je pijan. Ne! Invalid je. Desno nogo tako čudno vleče za seboj, da se majhni otroci (bilo je pol osmih zjutraj), ki gredo v šolo, zbirajo okrog njega in ga gledajo. Otroci so pač otroci. Človek postane na vogalu in nekaj jecaja. V roki drži listek in nekaj sprašuje mimoidoče. Ljudje hodijo mimo po opravkih. Nekdo pride mimo in ga bara: »Kaj bi radi, kam bi radi?« On: »Kom... komunalni zavod za soc... socialno zavarovanje.« Človek ga prime za rokar in ga pospremi do poslopja, kjer je ta ustanova, in gre z njim še po stopnicah v prvo nadstropje. Invalid, ki je prišel s podeželja urejvat v Ptuj svojo nekoliko boljše novo invalidnino.

Ptujska gostilna. Pri prvi mizi sede štirje mlajši ljudje, ki so naročili jedajo in pijačo. Miza je obložena, da se kar šibi. Praznujejo rojstni dan ali nekaj podobnega. Pri drugi mizi sedi človek, ki si je naročil dva decij vina. Iz cekarja vzame dve žemljici, si jih položi na mizo, pije pomalem vino in prigrizuje žemljico. Zapitek za vino je plačal natakarič že naprej, preden se je vina dotaknil. Zemlje pa je kupil pri peku, ker so tam za nekaj dinarjev cenejši kot v gostilni. Človeku se roke že tresajo. Ko plačuje, skrbno našteja na mizo sto osemindvajset dinarjev. Tretja miza. Tu sedi človek, ki ves čas opazuje tistega, ki pouziva svojo skromno južino. Pokliče točalko in ji nekaj pošepne na uho. Potem plača, vstane in odide. Človeku pri drugi mizi prinese natakariča pečenko in solato. »To nisem jaz naročil,« pravi človek pri drugi mizi. »To je za vas naročil neki tovariš.« »Kateri tovariš?« »Je že odšel.« V. K.

Mopedist je podrl pešca

29. okt. t. l. ob 17. uri se je pripetila lažja prometna nesreča na Ljutomerski cesti v Ormožu, ki jo je povzročil mopedist Jakob Štampar s tem, da se je pri prehitevanju pešca Alojza Gregla premalo umaknil proti sredini cestišča, zato je zadel vanj in ga podrl. Pri padcu je pešec dobil odrgnine po glavi, mopedist pa pod desnim očesom. Na vozilu je nastalo za 10 tisoč dinarjev škodo, ponesrečenca pa sta si iskala zdravniško pomoč v Zdravstvenem domu v Ormožu.

Pionirska tribuna

OBISKALI SO NAS KNJIŽEVNIKI

Nekega dne smo zvedeli, da nas bodo obiskali pisatelji in pesniki. Zvedeli smo, da nas obiščejo: Jože Smit, Marija Znidaršič in Tone Seliskar.

Težko smo čakali dneva njihovega prihoda. Učenci vseh razredov smo se zbrali v veliki učilnici in čakali.

Kmalu so prišli in pozdravili sem jih. Segla sem jim v roko in vsak od njih se mi je predstavil. Opazila sem, da ni Toneta Seliskarja. Ne, nisem se zmotila. Prišla sta tovariša Jože Smit in Marija Znidaršič. Spremljali sta ju dve tovarišici iz Ptuj Pionirji naše šole so jih pozdravili z navdušenim ploskanjem. Poklonili smo jim majhen dar, v katerem se skriva pristna haloška kapljica.

Najprej nam je tovarišica Znidaršičeva izročila tople pozdrave Toneta Seliskarja, kajti ta zaradi bolezni ni mogel priti. Potem nam je prečitala svoja dela, same pesmi za mladino. Večina pesmi obsega tematiko iz NOB. Tovarišica Znidaršičeva nima

več očet. Povedala je mnogo pesmi o svojem očetu, po katerem je močno hrepenela. Zavzeto smo jo poslušali. Kmalu je končala.

Potem je prevzel besedo tovariš Smit. Za začetek nam je prečital črtico. Tudi pesmi, ki jih je prečital, so nam ugajale. Posebno všeč so nam bile pesmi, namenjene cicibanom.

Ko sta končala, smo jima stavili vprašanja. Bilo jih je mnogo. Tovarišica nam je povedala dogodek iz svoje mladosti. Tovariš Smit je povedal dogodek iz vojnih dni. Na koncu smo jim zapeli haloško narodno pesem. Potem sem se zahvalila za obisk na naši šoli.

Poslovili smo se in odšli vsak na svojo stran z veselim srcem, kajti to je bil za nas velik dogodek.

Predstavnica pionirskega odreda Podlehnik: Regvart Branka

Podlehnik, 28. okt. 1965

Za kvalitetnejše storitve

Stanovalci na podeželju so zelo prizadeti zaradi pomanjkanja raznih strokovnih delavcev, kot zidarjev, tesarjev itd.

Najbolj se to čuti v visoki ceni za njihove storitve. Njihove pogoje lahko sprejmemo je najboljšje situirati in tisti, ki so prisiljeni izpolniti vsako njihovo zahtevo. Dnevno že zahtevajo poleg hrane in pijače po 4.000 do 5.000 din. Nekateri so res sposobni mojstri in zagotovo naročnikom del kvalitetna dela, nekateri pa so slabo priučeni, ki tega ne morejo zagotoviti, čeprav zahtevajo enako plačilo kot pravi mojstri.

Vsakogar zanima, kakšne cene bodo postavljali za svoje usluge, ko bo veljal novi dinar. Najtežje je to, da nimajo krajevne skupnosti toliko vpliva na te pojave na svojem območju, da bi bile cene zmernejše ali pa usluge kvalitetne.

Dobra zamenjava

Clark Howard

Ob treh zjutraj sta dva policaja pripeljala Georgea Carterja v preiskovalni zapor. Celica, v katero so ga potisnili, je bila prazna. Ko so se vrata za njim zaprla, je legel na eno izmed štirih ležišč in si prižgal cigareto. »Kakšna smola,« je grenko premišljeval. »Kako skrivno sem pripravil načrt, zdaj pa je spaval po vodi.«

Pred nekaj urami, ko so trgovci zaprli svoje lokale, je vrtil skozi zadnji vhod v neko trgovino z žganimi pijačami. Lastnika je zvezal, mu zamašil usta ter ga potisnil v stranišče z zamreženim oknom. Odnesele je čedno vsoto tri tisoč dolarjev in mimogrede pobral še tri steklenice najboljšega škotskega whiskyja.

Do tod je šlo vse v redu. In bi šlo tudi naprej, če se ne bi iz trgovine grede zaletel v trgovčevega brata, ki je bil policaj...

Samo zaradi njega sedi zdaj v zaporu. »Prekleta smola,« si je dejal in globoko zavzdihnil.

Kako uro, preden se je začelo dani, so pripeljali v celico novega zapornika. Bil je skrbno obločen, približno istih let kot Carter in nosil je naočnike. Videti je bil ves iz sebe.

»Kaj pa ste storili, da so vas zaprli?« se je pozanimal George, ki je sam že tretjič tičal v zaporu. »Ničesar nisem storil. Pričati bi bil moral na sodišču, pa sem jim pobegnil.«

George je nagrbničil čelo. »Tega ne razumem, prijateljček.«

»Vse je zelo preprosto,« mu je začel razlagati mož. »Imenujem se Harold Craig. Do pred krat-

kim sem bil v službi v nekem knjigovodskem biroju v Kansas Cityju. Eni od družb, za katere smo vodili knjige, je načeloval neki Alfred Tulo. Morda ste že slišali o njem?«

George ga je debelo pogledal. Če je že slišal o Alu Tulu? To je bil vendar kralj gangsterjev na srednjem zahodu. »Že vem, koga imate v mislih,« je dejal in se zarežal. »Nadaljujte.«

Harold Craig se je odkašljajal. Za njegovo knjigovodstvo sem bil zadolžen prav jaz. Kaj je družba pravzaprav počejala, ne vem. Brigal sem se le za številke in imena. Nekega dne sta dva kriminalistična uradnika prinesla v biro zame in mistra Tula vabilo na sodišče. Do tega kajpak ni prišlo, ker je še isto noč izbruhnil v pisarni požar in so vse knjige zgorele. Čudno nakičujče, kajne?

Drugo jutro sta prišla k meni dva Tulova človeka in me povabila k svojemu gospodarju. Mislil sem, da želi Tulo rekonstruirati z mojo pomočjo tisto, kar je bilo v knjigah. Ko sem mu dejal, da se spominam imen v njegovih knjigah, mi je ukazal, da moram nemudoma zapustiti mesto in naj si ne drznem pričati na sodišču. Rekel sem mu, da tega ne morem storiti, ker je to prepovedano in me bodo kaznovali. Po teh besedah je ukazal svojim fantom, naj mi obtežijo noge s cementom in me vržejo v reko. Pomislite, natanko tako jim je ukazal! In mislim, da bi to tudi storili, če ga ne bi eden od njego-

vih fantov opozoril, da bi bilo to prenevarno zanj.

Tako se je zadovoljil z mojo obljubo, da zapustim mesto, in mi izročil pet tisoč dolarjev. Pred tremi dnevi sem prišel v to mesto.

Danes ponoči, ko sem se vrnil iz nekega bara, pa so me čakali v hotelski sobi trije policaji in me pripeljali semkaj. Dejali so, da bo jutri zjutraj prišel neki policijski uradnik iz Kansas Cityja in me odpeljal tjakaj. Prav zato sem želel govoriti z advokatom. Da bi preprečil svoj povratek.

»Zdaj je prepozno, Craig. Noben advokat vam ne more več pomagati. Edini človek na svetu, ki vam lahko pomaga iz stiske, sem jaz.«

Pol ure pozneje Craig še vedno ni bil prepričan o tem.

»Vem zagotovo, da se bo vse dobro izteklo,« je silil vanj George. »Razložil vam bom. Najprej bova zamenjala obleki. Dali mi boste tudi svoje naočnike. Po zunanosti sva si dokaj podobna. Ko bo prišel tisti uradnik iz Kansas Cityja, bom šel z njim, vi pa boste ostali v celici. Prepričan sem, da nihče ne bo opazil zamenjave. Odpeljal se bom torej v Kansas City in šele tam jim bom razkril prevaro. Ker me na tamkajšnji policiji nimajo zabeležene, me bodo morali po zakonu izpustiti.«

Craig še vedno ni mogel razumeti. »Toda saj jim bodo od tod sporočili, kdo ste.«

»Ah, kaj,« je odvrnil George z

narejeno mirnostjo. »Tukaj bodo dovolj dolgo verjeli, da ste vi George Carter. Ostanite lepo v celici, in ko vas bodo odpeljali k preiskovalnemu sodniku, ki vas bo obtožil roparskega napada, recite, da ste nedolžni. Šele naslednji dan, ko vam bodo dali branilca, pridite z vso resnico na dan.«

»In kaj se bo zgodilo z menoj? Gotovo me bodo kaznovali, ker sem vam pomagal pobegniti.«

»Kje neki!« je z veseljem glasom vzkliznil George. »Recite, da sem vas do nezveste premlatil in ste šele mnogo pozneje opazili, da sem zamenjal z vami obleko. Malo neumnega se naredite. Ko bo branilec ugotovil, da res niste George Carter, vas bodo izpustili iz zapore.«

»Hm... ne vem. Bojim se, da iz vsega tega ne bo nič dobrega.«

»Ali bi se raje odpeljali v Kansas City in se spustili v borbo s Tulom?« je vprašal George z grozečim glasom.

Craig je odrevenel od strahu. »Ne, ne, saj nisem bedak. Ne bom se dal ubiti.«

Ob osmih in trideset minut je prišel policijski uradnik po Craiga. Premeteni Carter, ki je imel na sebi njegovo obleko, mu je rahlo pomežiknil, preden je zapustil celico.

»Moje ime je Downer,« se mu je predstavil policijski uradnik iz Kansas Cityja. Iz žepa je potegnil listice. »V Kansas se odpeljeva z jutranjim vlakom. Potovanje bo trajalo štirinajst ur. Od

vas je odvisno, kako bo potekalo.«

George se je nasmehnil, ko so zaškrtaile listice. »Z menoj ne boste imeli sitnosti,« je dejal vljudno. »Zelim samo to, da bi bilo vse skupaj že za menoj.«

»Rad verjamem,« je policist odvrnil s hladnim glasom. »Pojdite torej! Vlak odpelje čez pol ure.«

»Kdaj pridemo v Madison?« je vprašal sprevodnika, ki je prišel mimo njunega oddelka. »Deset minut pred postajo me, prosim, obvestite. In skrbite, prosim, da naju med vožnjo nihče ne bo motil.« V roku mu je stisnil dolarški bankovec.

Ko je sprevodnik odšel, je Downer snel Craigu listice. Dovolil mu je sleči suknjič in mu pritrldil desno zapestje ob naslonjalo sedeža. Tudi sam si je slekel suknjič.

»Vi ste pa knjigovodja, mar ne?« ga je vprašal Downer.

»Da, da. Knjigovodja sem.« Skoraj bi se bil izdal.

»Slišal sem, da knjigovodje dobro zaslužijo.«

»O, da! Še kar dobro.«

»Posebno, če delajo za ljudi, kot je na primer Alfred Tulo.« George se je spomnil, kaj mu je pripovedoval Harold. »Poslušajte, mister Downer,« mu je dejal je posredno. »Bil sem pač zaposlen v biroju, ki je vodil knjigovodstvo za njegovo družbo.«

Downer je pokimal. »Potem gotovo veste, kaj je bilo zapisano v knjigah, če se Tulo tako trudi, da bi vam preprečil priče-

vanje na sodišču.«

»Morda.«

Cez nekaj minut je sprevodnik potrkal na vrata. »Deset minut do Madisona!«

»Hvala za uslugo,« je dejal policaj in mu stisnil v roko še en dolar. »In — kot rečeno: pazite, da naju nihče ne bo motil.«

George je presenečeno gledal, ko si je začel Downer oblačiti suknjič. »Ali boste izstopili,« je vprašal.

»Da, v Madisonu bom izstopil, vi pa se boste peljali naprej,« je dejal začudenemu Georgeu, medtem ko mu je kazal hrbet in brskal v svojem kovčku. Ko se je spet obrnil, je George opazil, da drži v rokah revolver. »Ali ste mislili, gospod Craig, da bo mister Tulo res dovolil, da bi pričali na sodišču?«

George je glasno požrl slino. »Tako torej,« se mu je posvetilo. »Downer sploh ni policaj, temveč poklicni ubijalec. S ponarejenimi dokumenti se je izdal za policijskega uradnika, da bi prehitel pravega in preprečil Craigu pričevanje na sodišču.«

Nenadoma mu je prišlo, da bi se začel na ves glas smeati. »Poslušajte me, gospod,« je dejal hlastno. »Jaz nisem Harold Craig, temveč George Carter. S Craigmom sva zamenjala obleki. Ponoči —«

Downer se mu je zarežal. »Nehajte, Craig! Nehajte s temi pravljicami!« Napel je revolver. »Prisegam, da je resnica, kar govorim. Zapri so me zaradi vloma v neko trgovino. Verjemite mi, za božjo voljo!«

»Sedaj vam verjamem, Craig,« je dejal Downer ledeno.

George se je še vedno zdelo, da bi se najraje smejal, ko mu je mladi mož pognal kroglo v glavo.

UNIV. PROF. DR. HERMAN SWOBODA

Ali so levičarji res nerodni?

Mnogi starši imajo otrokovo levičarstvo za zlo, ker ga spremlja, kot izkušnja učil, razne neugodnosti; tako že v šoli pri pisalnih vajah, ki so prirojene za desničarje. Posebno hudo je bilo svoje dni za levičarje pri vojakih. Ne samo, da so imeli težave s pravilnim pozdravljanjem in z ravnanjem z orožjem, razen tega so jih še zasmehovali kot »nerodne«.

Toda levičarstvo ima tudi svoje prednosti in je pri določenem udejstvovanju, tako npr. pri igranju na klavir, naravno potreba. Pianist mora imeti močan udar na basovske tipke na klavirju, ki dajejo krepko podporo taktu in ritmu, sicer ne more niti valčka pravilno igrati. Skoro vsi veliki virtuosi na klavir — Liszt, Chopin, Schumann, Godowsky itd. — so bili levičarji. Tudi pri skladatelju lahko sklepamo na levičarja iz pasaja, ki jih prisoja pianistu. Najmanj pa mora biti klavirski virtuoz »ambitexer«, to je, biti mora z obeh rokama enako spreten. To je potrebno tudi pri nekaterih drugih umetnikih, tako pri poklicnih pesalcih in drsalcih. Enostranski desničar je samo na pol dober izvajalec lokov na ledu; manjka mu uravnovesenost. In pri tem vsa vaja nič ne pomaga. Desničarstvo kakor levičarstvo sta prirojena, zato ni moč z ničimer vplivati nanju. Ako pa gre samo za enostransko izurjenost, so desničarji in levičarji enakovredni.

Pred desetimi leti je živel na Dunaju neki, po posebnih spretosti slaven kirurg, ki je bil levičar.

Levičarstvo pa je še v nekem drugem pogledu pomembno; je namreč zanesljiv znak premoči celice nasprotnega spola: levičarji imajo več ženskih, ženske levičarke več moških spolnih celic. Ta medsebojna povezanost je preizkušeno dejstvo. Kot je znano, so že pri dveh čistih spolnih tipih vse močnejše mešanice. Zdi se, kot da bi bila oba spola lokalizirana na polovici človeškega telesa: pravi spol na desni, drugi na levi polovici. Pri levičarjih je po navadi bolj razvita ne samo leva roka, marveč tudi vsa leva stran telesa. Tako je govora celo o levičarskih nogah. Ako se kdo bolj nagiba na levo stran, se da to ugotoviti po tako imenovani »palčni preizkušnji«: desničar položi pri sklenitvi rok desni palec čez levega, levičar obratno, levega čez desnega. Nasprotje občutita oba kot nenaravno in jima zato dela težave.

Z levičarstvom zvezani nasprotni spolni tip je dalje pomemben zaradi tega, ker sodeluje pri umski nadarjenosti človeka. Splošno je znano, da pri umsko visoko stoječih ženah, zlasti v panogah umetnosti, prevladuje nasprotni, torej moški tip. Naj omenimo samo slavno Mme. de Staël, pesnico George Sand, slikarico Rozo Bonheur, ki

je v dokaz svoje moškosti nosila moške obleke in kadila debele cigare. Nasprotno pa je pri mnogih moških-umetnikih opaziti pretežno ženski tip; tako npr. pri Chopinu, ki je bil ravno zato pravo dopolnilo moške George Sand. Najzanimivejši primer tipa nasprotnega spola je bil veliki umetnik in učenjak Leonardo da Vinci. Zato ni imel prav nikakih ožjih stikov z ženskami in je svoj »Codex atlanticus«, ki vsebuje njegove zapiske, spisal z levico, in sicer v poševni, obratni legi, od desnega na levo, kakor ustreza levičarjem.

Levičar je bil tudi slikar Adolf Menzel. Obstaja neka njegova slika z napisom: »Moja desna roka, narisana z mojo levo«. Dobro se je zavedal svojih, z levičarstvom povezanih posebnosti svojega spolnega življenja in je v svoji oporoki zapisal: »Ne samo, da se nisem poročil, sem se tudi vse življenje odrekal vsakemu stiku z drugim spolom. Kratko, manjkalo je vsakega naravnega spolnega medenja in zunanjim svetom.« Kar zadeva »odrekanje«, je bil vsekakor v zmoti. Pri njegovih zmožnostih se mu pač ne bi bilo treba odrekati. — Istega spolnega tipa kakor Menzel in Leonardo da Vinci je bil tudi ruski skladatelj Čajkovski. — To so skrajni primeri. Obstajajo razne stopnje dvo-spolnosti. Neki znani avstrijski slikar, ki se je nekoč rnil na desni roki, je slikal neovirano dalje z levo. Spet drugi je imel navado, slikati hkrati z obeh rokama. Za glasbo in arhitekturo nadarjeni Siegfried Wagner je bil levičar in je dirigiral z levo.

Pesnica Izolda Kurz je imela brata, ki je bil po njenem opisu v mladosti deklishe lepote in ženske narave. Čudno pa, da se je posvetil kirurgiji, ki je izrazilo moški poklic. Toda operiral je z levo, ki je bila spretnost, in je bil pri svojih pacientih zelo priljubljen zaradi svojega blagega značaja. Mimo tega se je ukvarjal s pesništvo. — Tu je bilo združeno vse v eni osebi: levičarstvo, ženska narava in nadarjenost za umetnost. So cele družine z umetniškim talentom. V neki taki so bili arhitekti, slikarji, skladatelji, pevke, pisateljice, in temu ustrežno levičarstvo in dvo-spolnost.

Grški kiparji so dobro spoznali zvezo med spolnim tipom in umetniško nadarjenostjo ter pri obdelavi kipov obeh bogov — zaščitnikov umetnosti: Apolonu in Ateni vdahnili temu ustrezno prvega ženske, drugemu moške poteze. O znamenitem, v Narodnem muzeju v Neaplju shranjenem oprsu Atene Lemine so dolgo časa dvomili, ali ni to mladenič, in grški pesnik Lukian se je v svojih »Pogovorih bogov« norčeval iz Atene, češ da je tako moška in nedostopna.

Prepričevalen dokaz zveze med levičarstvom, dvo-spolnostjo in nadarjenostjo dajejo tako ime-

novani »dvojčki v zrcalu« (Spiegelbildwillinge). To je posebna vrsta enojajčnih dvojčkov, ki zavzemajo približno eno četrtino vseh enojajčnih dvojčkov. Ti so si tako močno podobni, da bi ju lahko zamenjali, ali v neki bistveni točki so različni. Pri le-teh postane desna, močnejša stran leva in leva, slabotnejša desna. Na podlagi tega je eden od teh dvojčkov zmeraj levičar.

Na sliki je levičarska sestra razpoznavna po tem, da z levo nogo, ki je močnejša, križa desno. Tudi pri pasni zaponki je razvidna razlika. Pri levičarki je nameščena obratno, zaradi večje priročnosti.

Razlika takih dvojčkov se odraža tudi v njihovem značaju in nadarjenosti. Pri moških ima levičar zaradi svojega ženskega tipa pohljevnejši značaj in v otroški dobi nekaj deklishega po svoji zunanosti. Pri ženskem dvojčku je nasprotno opaziti v otroštvu nekaj fantovskega, kar se kaže že pri igrakah. Pozneje pa je razlika vidna v nadarjenosti. Tako je bila v nekem takem primeru desničarska sestra samo srednje nadarjena in poročena, levičarka nasprotno izredno nadarjena in sprito bolj moškega tipa neporočena. Vendar ni neporočenost nikakoli nujna posledica. Za vsako stopnjo dvo-spolnosti je ustrezno dopolnilo in s tem dana možnost harmoničnega zakona.

Navadni enojajčni dvojčki imajo na temelju enakih telesnih in umskih darov tudi enako usodo, zakaj le-ta se odloča ponajveč po človekovi naravi. Preiskava o kriminalnih dvojčkih, ki so jo izvedli v Nemčiji, je dala presenetljiv izsledok, mnogi taki dvojčki, ki so živeli v raznih

kraji in niso bili v nikakih medsebojnih stikih, so zagrešili ob istem času enak zločin.

Levičarstvo predstavlja za nekatere vzgojni problem. Starši, ki jim ta otrokova posebnost povzroča skrb, preudarjajo o možnosti neke prevzgoje. Ta pa se razbije ob strukturi možgan, katerih neenaki polovici sta podrejeni obema polovicama telesa, in sicer močnejšemu delu večja polovica možgan. Na tem dejanskem stanju ni moč ničesar izpremeniti.

Kljub navedenim dejstvom pa se seveda desničar, ki bi morda po nesreči izgubil desno roko, lahko dosti dobro priuči uporabljanju leve, kar velja v obratnem smislu tudi za levičarja.

Vzgoja ima pri otrocih-levičarjih samo eno nalogo, namreč, da skrbi za to, da ne pride pri njih do občutka manjvrednosti, oziroma da se jim tega ne sme dopovedovati; zakaj, sam po sebi se manjvrednosti kompleks ne pojavi. Starši in vzgojitelji naploj naj otroka ne karajo, ako ob pozdravu poda levo roko; ima pač »lepo« roko na drugi strani.

Levičarstvo ni nikakoli osamljena telesna posebnost, temveč je povezana z omembe vrednimi kvalitetai značaja in umskimi darovi. Mimo tega ni levičarstvo noben znak izrodka, kakor je to moč brati včasih celo v znanstvenih knjigah. Levičar more biti v skrajnem primeru poseben, ali tudi — kakor nas uče zgodovinske osebnosti — nekaj posebnega. Da pa je levičarstvo lahko združeno z enakimi slabostmi in pomanjkljivostmi kot desničarstvo, je samo ob sebi umevno; ni pa njihov vzrok. Samo na sebi ni niti hiba niti zlo. Prevedla Marija Gogala

Koristni nasveti

Madeže od saj odstranimo z raztopino vinskega kamna ali z gosto kašo iz krede in bencina. Zatem dobro izperemo.

Zadrga se pogosto zatika. Dobro bode tekle, če jih včasih malo nadrgnemo z ostankom sveče ali s trdim milom.

Plesniva mesta na tapetah premažemo s 5-odstotno salicilno raztopino. Premaz naj se posuši, nato s krpo prah odstranimo.

Zamet potrebuje skrbne nege. Če ima zametna obleka ali plašč že nekaj pritisnjenih mest, obesimo oblačila nad kopalo kad in spustimo vanjo zelo vročo vodo, da se tvori čimveč pare. Otroške obleke obesimo nad lonec s krompom. Potem pritisnjena mesta rahlo nad paro skratčimo v smeri proti dlačicam. Stisnjena mesta takoj zginejo.

Pri čiščenju madežev moramo biti silno previdni. Pri nedolžnejših, kakor kavnih, mlečnih ali čajnih madežih napolnimo čisto platneno krpo z malo vročega peska in jo položimo na madež.

To pa storimo le takrat, kadar so madeži še povsem sveži. Vroči pesek maščobo vsrka. Madeže nato speremo s čisto, mlačno vodo. Vinske madeže odstranimo s etrom.

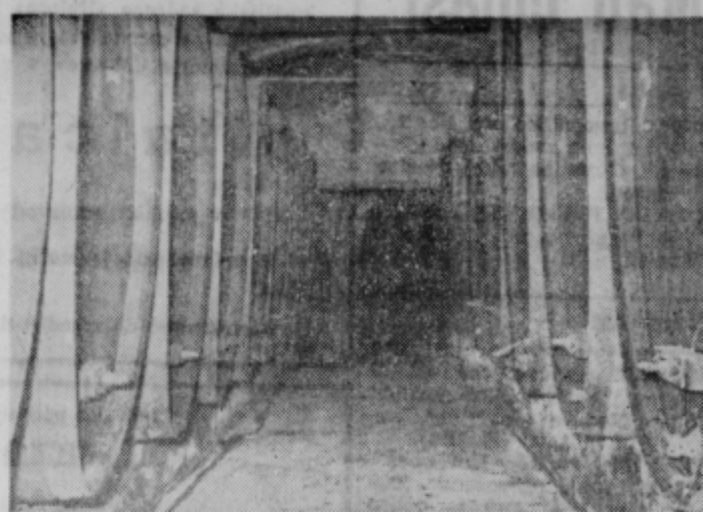
Priporočljivo je žamet pogosteje snaziti z alkoholom ali spirito; namesto krtače pa raje uporabljamo mehko gladko krpo ali gobico.

Zamet likamo — kakor nekdaj drži likalnik z likalno ploskvijo — najprej, drugi pa na pognete zametno tkanino nekažkrat čez.

Zavese — seveda le pletene — po pranju takoj obesimo na karne, brž ko prva vlaga odteče. S tem si prihranimo likanje, pa tudi zavese se ne obrabijo tako hitro.

Ostanke kuhanega krompirja pogrejemo za večerjo tako, da stremo hladne koščke v vrelo vodo, jih kako minuto kuhamo, vodo odlijemo in nato dušimo. Tako lahko uporabimo tudi krompir od prejšnjega dne.

STAREGA VINA SE NOVI MOŠT NI IZPODRINIL

V kletah obrata Kmetijskega kombinata Ptuj »Slovenske gorice« je s prevzemom mošta domačega pridelka in kupljenega mošta ogromno dela zlasti v sprejemni kleti. Glavna vinska klet v Trstenjakovi ulici je kljub temu vzorno čista in urejena. Skoraj dnevno jo obiščejo razni kupci vin, ki se na lastne oči prepričajo o vzornem kletarstvu in o izborni kapljici v lesenih sodih in v cisternah.

Uprava hotela »Petovio« Ptuj je že večkrat zaprosila Kmetijski kombinat Ptuj, da bi dovolil raznim skupinam turistov iz inozemstva ogled kleti v Trstenjakovi ulici in pokušnjo vin. Vse skupine, ki jim je bilo to dovoljeno, so bile z ogledom zelo zadovoljne, še bolj pa s prvovrstno haloško kapljico prejšnjih letnikov vinskega pridelka.

Slika prikazuje del kleti s hrastovimi sodi levo od vhoda v klet, kjer obstanejo skupine na povratku iz kleti in počakajo za ostale in vodiča, ki jim je razkazal zanimivosti ptujskega podzemlja.

Uspelo predavanje

V ponedeljek, 18. oktobra t.l., je bilo predavanje »S POTOVANJA PO JAPONSKI«.

Tone LOGAR iz Ljubljane se je kot delegat SEZ udeležil od 31. julija do 7. avgusta 50. jubilejnega SVETOVNEGA ESPERANTSKEGA KONGRESA V TOKIU, kjer je zborovalo okoli 1700 esperantistov iz 45 držav. Na predavanju je govoril o svojem potovanju v deželo vzhajajočega sonca. Moral je v Amsterdam, od koder je z letalom potovalo 112 esperantistov iz 14 dežel.

Predavatelj je orisal zgodovino in zemljepisno lego Japonske, ki jo sestavljajo štirje glavni in več manjših otokov. Dežela je gorata, obdelovalne zemlje je 14%. Mnogo je aktivnih in že ugaslih ognjenikov. Gostota prebivalstva je 248 na kvadratni kilometer. Glavno mesto Tokio ima toliko prebivalcev kot polovica Jugoslavije. Tam je 40.000 avtomobilov. Prikazal je življenje in vrvenje v mestih v velikanskih železnih stavbah ter skromno življenje v značilnih japonskih hišicah.

Kongresne prireditve so se razvijale točno po programu in brezhibno.

Ptuj

Za letošnji dan republike pripravila Mestno gledališče v Ptuj otvoritev obnovljene gledališke stavbe in opreme v gledališču, in sicer z akademijo.

Ptuj močno občuti, da je bila gledališka hiša več mesecev zaprta in da v Ptuj ni bilo gledaliških predstav. Zato ni čudno, da je vedno večje zanimanje za obiskovanje gledališča v Varaždinu in v Mariboru. V letošnji zimski sezoni je v narčtu več skupinskih obiskov gledališča v Varaždinu in v Mariboru. Upravi gledališča v Mariboru in v Varaždinu sta navdušeni za obiske Ptujčanov in bosta tudi storili vse, da bo do obiskov čimprej prišlo.

Pred letošnjim dnevom mrtvih so bile krizanteme dragocene posebnost, saj je stal povsod, kjer so jih prodajali, en cvet 300 din. Cene za razne izdelke iz cvetic, naravnih in umetnih, so se suvale nad 2.000 din, kljub temu pa so ljudje vse pokupili in so odnesli skoraj vse pozno cvetje na pokopališče.

Tudi na podeželskih pokopališčih se že močno čuti vpliv cimenta in polčanskega peska, saj je večina grobov ograjenih v cementne brušene okvirje, imena pa so vklesana v lepe marmorne plošče raznih oblik in obdelav. Tudi večina pokopališč je že lepo ograjenih.

Iz tisočletne zgodovine Ptuja

11

Gospodstvo ptujski grad

Okoli Ptuja si je že v drugi polovici 9. stoletja pridobila posest salzburska nadškofijska cerkev. Po zavrnitvi Madžarov sredi 10. stoletja je Salzburg začel obnovljati to svojo posest v Spodnji Panoniji. Središče salzburske posesti je bil Ptuj, ki pa se do 12. stoletja ni mogel povzpeti do prave veljave. Neposredna bližina ogrske meje in neprestani vpadi divjih Ogrov v obmejno ozemlje so ovirali razvoj mesta in njegovega zaledja.

Sele salzburskemu nadškofu Konradu I. (1106–1147) se je posrečilo, da je sklenil z Ogrmi in tako zaustavil nadaljnja pustošenja. Nadškof Konrad je tudi postavil v Ptuj namesto starega razrušenega gradu nov grad, ki je kmalu postal upravno središče celotne salzburske posesti v Stajerskem Podravju. Meje salzburske posesti okoli Ptuja so popisane v urbarju iz leta 1322. V njem sicer ni popisana vsa salzburska posest, ki je segala na levem bregu Drave do Vurberga prek Slovenskih goric po razvodju med Dravo in Muru do ogrske meje pri Središču in do Drave, ki je v glavnem tvorila mejo salzburske posesti proti jugu. Salzburski nadškof si je bil namreč obdržal v lastni upravi samo manjši del tega ozemlja vzhodno od Ptuja pri bližnji do črte Formin–Polenšak–Gomila; ostale vasi in naselja v vzhodnem delu Slovenskih goric do ogrske meje je oddajal v fevd. Imetniki teh fevdov so bili v prvi vrsti go-

spodje Ptujski in razni njim podrejeni vitezi in plemiči nižje vrste, kakor na primer Pesničarji, vitezi iz Ormoža, Središča, Gorisnice itd. Razen tega pa so že v drugi polovici 13. stoletja navedeni v listinah kot fevdniki tudi ptujski meščani in uradniki salzburske uprave v Ptuj. Z razdelitvijo vzhodnega obmejnega ozemlja na številne fevdnike je Salzburg skušal zagotoviti varnost ozemlja, ki je bilo šele okrog leta 1200 v hudih bojih iztrgano iz rok Ogrov.

Popis salzburske zemljiške posesti iz leta 1322

Salzburski urbar iz leta 1322 nam sicer ne da točne slike o gospodarskem stanju salzburske posesti ob Pesnici in v Slov. goricah. V njem so v glavnem našteje vasi in navedeno število kmetij in njihove dajatve. Zal urbar ne navaja imen kmečkih podložnikov.

V urbarju je naštetih sledečih 29 vasi: FORMIN s 7 kmetijami, od katerih ima župan 2 kmetiji in daje enega prašiča ali 16 denarjev. Kmetje dajejo kot dajatve pšenico in oves, delno plačujejo tudi v denarju. — BUKOVCI imajo 35 kmetij, naseljenih je samo 26, od teh imata po dve Wolfhard iz Ptuja in vaški župan. Dajatve v denarju so nadomestilo za dajatve svinj in ovac. — ZAGOJICI (v urbarju Niderhard) imajo samo 9 kme-

tij, naseljenih je 8, dajatve daje 5 in pol kmetij in so enake onim iz Formina. — SOBETINCI (v urbarju Medio Harj) imajo 12 kmetij, vse so naseljene razen ene polovnice.

Tudi v PRVENCIH (v urbarju Oberhard) je 12 kmetij, vse so naseljene, dajatve daje 8 kmetij. — MEZGOVCI imajo 20 kmetij in eno polovnico, razen tega pa še 5 dvorcev. Dve kmetiji in 5 dvorcev imajo v posesti strelci. Vse kmetije so naseljene. — V BREZOVCIH je 7 celih in ena polovnična kmetija ter so vse naseljene. — Isto število kmetij ima tudi SPODNJI VELOVLEK in so vse naseljene. — LIVANJCI imajo 9 in pol kmetij, ki so vse naseljene. V DESTINCIH je 7 in pol kmetij, dajatve so običajne, cela vas pa da še eno jagnje in eno svinjo. — V JANEŽOVCIH je enako število kmetij kakor v Destincih, tudi dajatve so enake. — VINTAROVCI imajo 14 kmetij, od teh je naseljenih samo 9. Dajatve so enake kakor v Destincih. — JIRSOVCI imajo 11 kmetij, vse so naseljene; dajatve so enake onim v Janežovcih. — GERNICI imajo 7 in pol kmetij, dve kmetiji ima župan, kakor je to v vsaki vasi. — V DOLICI je tudi 7 in pol kmetij, ki že dajejo po 10 mer rži in 6 mer ovsa ter po 18 denarjev. Razen tega še daje vas v blagu eno jagnje in enega prašiča. — ZGORNJI VELOVLEK (v urbarju Dobramisel) ima 16 kmetij, naseljenih je samo 7 in pol. — V MOSTJU je 7 in pol kmetij, z dvema županovima vred je naseljenih samo 4 in pol; dajatve dajejo samo 2 podložniški kmetiji. — GABRNIKI imajo 13 in pol kmetij, vse so naseljene; dve sta županovi, kakor

v vsaki vasi, od podložniških zopet daje dajatve 10 vasi. — V GRILINCIH je 12 kmetij in so vse naseljene. — BRNCA (v urbarju Berncz, danes te vasi ni) ima 14 kmetij, od katerih pa je — z dvema županovima vred — naseljenih samo 5 in pol. — V vasi SV. LOVRENCA je 13 kmetij, ena ni naseljena. — OBLAKI imajo 15 kmetij, naseljenih je 11; dajatve daje samo 6 in pol kmetij. — V BRATISLAVCIH ali SKOFJI VASI je 14 kmetij; naseljenih je 10, od teh jih daje dajatve že 7. — SLOMI imajo samo 7 in pol kmetij, naseljenih je samo 5; dajatve dajejo samo 2 in pol kmetije. — Tudi ZALMANCI (v urbarju Salamanc ali Petko) imajo samo 7 in pol kmetij; župan ima 2 kmetiji, razen teh sta naseljeni 2 celi in ena polovnična kmetija. — Po poznejšem pripisu je bila cela vas dana v fevd strelcu Nikolaju in njegovemu bratu Stefanu. — V BODKOVCIH je 13 kmetij, z dvema županovima vred je naseljenih 8; dajatve dajejo samo 4 in pol kmetije.

Pri Ptujtu so še 3 vasi: Spuhlja, Nova vas in Podvinci. V SPUHLJI je 8 kmetij, ki so vse naseljene. — V NOVI VASI je 11 kmetij, ki so tudi vse naseljene. Eno kmetijo ima birč in od nje ne daje dajatve. V PODVINCIH je 31 kmetij in 5 dvorcev, 23 kmetij je naseljenih, od njih 20 že daje dajatve. Vse navedene vasi so dajale svojemu zemljiškemu gospodu kot dajatve v pridelkih: 268 modijev ali približno 42.000 litrov pšenice, 1240 litrov rži in nad 48.000 litrov ovsa. Od domačih živali so dajale 5 ovac in 100 prašičev. Denarne dajatve same

niso bile velike, saj so znašale samo 20 mark in 40 denarjev.

Te dajatve so bile seveda obveznost v urbarju. Zaradi težkih gospodarskih razmer pa so bile tu in tam dajatve znižane. O tem nam priča pripis v urbarju samem, ki se glasi: »Toda zaradi velikega siromaštva in pomanjkanja mnogi ne dajejo predpisa-

GOSPODARSKE IN SOCIALNE RAZMERE SALZBURSKIH KMEČKIH PODLOŽNIKOV OKROG PTUJA V 14. STOLETJU

Iz precej posplošenih podatkov omenjenega urbarja vidimo, da so podložniki plačevali dajatve v blagu ali pa v denarju. Glavna dajatve v naravi je bilo v salzburskem Podravju žito, ki ga dajejo vse vasi brez izjeme. Glavni vrsti žita sta pšenica in oves; rž in proso se omenjata le tu in tam. Od dajatve živine so običajne dajatve prašičev, ovac in perutnine. Vsak župan, ki je imel praviloma dve kmetiji, je dajal letno po enega prašiča ali 16 denarjev, vsi kmetje v vasi skupaj pa tudi po enega prašiča in po eno jagnje, vredno 8 denarjev.

Zanimivo je, da ptujski urbar ne omenja najtežje kmečke služnosti, tlake. V 14. stoletju kmetje niso bili več obvezani, da so tlako tudi dejansko opravljali; namesto nje so lahko plačevali v denarju posebno dajatev od dveh in pol do 10 denarjev.

Razen že naštetih dajatvev v blagu, ki jih urbarji imenujejo tudi »velike pravice«, so navedene v urbarjih zabeležene tudi takozvane »male pravice«. To so manjše dajatve, ki se dajejo ob določenih dneh v letu. Navadno štejejo med nje dajatev perutnine (kopunovi), jajc, pšenicega zdroba, lanu, belega kruha, itd.

nih dajatev v celoti, temveč samo delno. Nekateri pa ne zmorejo prav nič dati, vendar jih pustimo, da bi ljudje ne zapustili posestev.

Podložniške dajatve od gornikov (posestnikov vinogradov) so bile verjetno popisane v posebnih zapisnikih, ker jih v urbarju, o katerem govorimo, ni.

Ptujski urbar teh dajatev ne pozna, pač pa mora vsak kmet namesto teh dajatev plačevati na leto posebno dajatev 18 denarjev. Težko gospodarsko stanje, v katerem se je v začetku 14. stoletja nahajalo tudi salzbursko Podravje, je razvidno iz poročil o številnih pustih, naseljenih kmetijah na tem področju. Po podatkih urbarja je bilo okrog leta 1322 358 kmetij, od teh je bilo pustih 63 in pol ali okrog 15%. Iz ptujskega urbarja iz leta 1495 pa vidimo, da se je ob koncu srednjega veka to stanje še poslabšalo. Tedaj je od 330 kmetij, kolikor jih je popisanih v vaseh, ki so skoraj iste kot leta 1322, pustih, to je naseljenih kmetij že 111, torej nad 33%.

Razumljivo je, da je salzburska uprava od kmetov jemala celo manj, kot je bilo v urbarju določeno, ali začasno celo nič, samo da bi preprečila beg kmeta z grude in propadanje opustelih kmečkih domačij.

AR — Zgodovinski arhiv v Ptuj (Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi

KUPIM

KUPIM tovarniško nov fiat 750 ali rabljen z nekaj tisoč kilometri. Gotovina takoj. Naslov v upravi.

ZDRAVO PLEMENSKO KRAVO, vozno, kupim. Naslov v upravi.

PRODAM

PRODAM stanovanjsko hišo z vrtom v Štutkih blizu gostilne Križe. Vprašajte Kristino Družič, Rogoznica 46, Ptuj.

PRODAM motor NSU-maks, letnik 1964, prevoženih 5000 km, in NSU prima, dobro ohranjen. Ogled je možen vsak dan. Matevž Cestnik, Draženci 19, Hajdina.

2 ha POSESTVA s hišo in gospodarskim poslopjem prodam. Letonja Jožef, Vintarovič 80, Desternik.

HRASTOVE plohe prodam. Pobrežje 30.

PRODAM zimski moški in ženski plašč, tri kostime in lepo kuhinjsko mizo. Poznik, Rajčeva 4, Ptuj.

SOBE

OPREMLJENO SOBO oddam dvema moškima. Naslov v upravi.

PAZNO SOBO iščem v Ptuj. Dam nagrado. Naslov v upravi.

OPREMLJENO sobo v Ptuj išče dr. Vinko Brenčič mlajši.

RAZNO

UPOKOJENKA išče honorarno zaposlitev. Naslov v upravi.

Komisija za kadrovske socialna vprašanja pri **TOVARNI AVTOOPREME PTUJ** razpisuje delovno mesto **OBRATNEGA ELEKTRIKARJA**

Pogoj: kv. električar z najmanj 5 let prakse.

Rok prijave: 13. 11. 1965.

Osebnih dohodkov določen po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Kino Ormož

predvaja 6. in 7. novembra t. l. angleški film 39 STOPNIC; 10. nov. t. l. francoski film RESNICA

Kino Tomaž pri Ormožu

predvaja 7. novembra t. l. francoski barvni (cinemascope) film NA JAMAICO.

Mestni kino Ptuj

predvaja 5. novembra t. l. angleški (vistavision) film OBVEŠČEVALCI, 6. in 7. novembra t. l. ameriški barvni film DR. JERRYJEV CAROBNI NAPOJ, 9. in 10. novembra t. l. italijansko-ameriški (cinemascope) film PET OSTRIZENK, 11. novembra t. l. jugoslovanski film SIGNALI NAD MESTOM.

Lunine spremembe in vremenska napoved

za čas od nedelje, 7. do nedelje, 14. novembra 1965. Polna luna bo v torek, 9. novembra, ob 5.15. **NAPOVED VREMENA.** Vreme v prihodnjem tednu se ne bo bistveno razlikovalo od vremena tega tedna. Le hladneje bo.

Alojz Cestnik

Na osnovi sklepa komisije za analizo delovnih mest kmetijske zadruge »Haloze« Ptuj se razpisuje v skladu z 2. členom začasnega akta o sklepanju in prenehanju delovnega razmerja delavcev v zadrugi prosto delovno mesto

pitalca govedi

v pitališču proizvodnega okoliša Majšperk

V pošteve pridejo moški zainteresenti z lastnim stanovanjem.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Trgovsko podjetje »Zarja« Ormož

razpisuje

prosto delovno mesto

tehničnega sekretarja - ke

Pogoj: končana srednja ekonomska šola. Stanovanje ni na razpolago. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

RAZPIS

prostega delovnega mesta v gost. podj. »Haloški biser« Ptuj:

1. upravnika gostinskega obrata Okrepčevalnica »Evropa« Ptuj.

Pogoj: Visoko kvalificiran gostinski delavec z najmanj 5-letno prakso ali kvalificiran gostinski delavec z najmanj 10-letno prakso.

Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi OD.

Upravni odbor
gost. podj. »Haloški biser«
Ptuj

RAZPIS

prostih delovnih mest pri gost. podj. »Haloški biser« Ptuj:

1. natakar-ica za delovno enoto hotel Poetovio — obrat Zlatoličje — 2 osebi.
2. Natakarica za delovno enoto gostilna »Pri grozdu« Ptuj. — 1 oseba.

Pogoj: Točka 1. in 2. kvalificirani gostinski delavci.

Osebnih dohodki po pravilniku.

Komisija za sprejemanje delavcev
pri gost. podj. »Haloški biser«, Ptuj

Trgovsko podjetje
»Povrtina« Maribor
poslovalnica Ptuj (Pri Magdi)

Cenik

veljaven od 5. XI. 1965 dalje

Grozde namizno, JUS I kg 250 din, jabolka I a 280, jabolka II a 220, hruške 250, suhe slive 390, banane 490, limone 420, rozine 750, smokve v celofanu 750, paradiznikove tube 187 (100 ccm), Radgonski biser steklenica 830, Kapeljski biser 588, rdeče vino liter 350, belo vino 440, rdeče vino 2 litra 608, belo vino 1040, jajca 52, med kg 420, sir 1700, papirnate vrečke kg 330, cvetaka kg 150, ohrovt 130, paprika 240, paprika-parad. 300, peteršilj 300, solata endivija 150, špi-naca 200, sveže zelje 68, rdeče zelje 130, zelena 120, črna redkev 100, prosena kaša 335, ječmena kaša 180, česen 350, čebula II a 120, krompir 90, korenček 200, rdeča pesa 130, vložena paprika 467, vložene kumare 2 litra 800, koruza 110, pšenica 120, proso 170, fižol (tetovec) 230, fižol (prepeličar) 230, fižol (enobarvni) 200, kisló zelje 130, radenska steklenica 86, slatina »Donat« 90, ajdova kaša 420.

Navedene cene objavljamo na željo mnogih bralcev za orientacijo cen raznim pridelkom tu-

di na podeželju. Poslovalnica »Povrtina« Ptuj redno skrbi za to, da dobimo cene iz centrale v Mariboru. Za cene smo prosili tudi kmetijske zadruge »Jože Lacko« Ptuj in Kombinacijo Ptuj, ki imata svoji tržnici na ptuj-skem živilskem trgu v Ptuj in tudi imata različne prodajne cene. Gornje cene smatramo kot maksimalne informativne cene za »Povrtino« dejanske cene, ki pa niso obvezne za druga podjetja niti za kmetovalce, ki prodajajo kmetijske pridelke.

GRADBENO PODJETJE »OGRAĐ« ORMOŽ,
ORMOŽ — Kolodvorska ulica 5,
objavlja po sklepu upravnega odbora podjetja

javno licitacijo

za prodajo naslednjega osnovnega sredstva:

1. Vodovodna črpalka — hišni hidrofor

Licitacija za navedeno osnovno sredstvo bo v soboto, dne 6. novembra 1965 od 8. do 12. ure za družbeni sektor, po 12. uri pa za vse ostale v upravi gradbenega podjetja »Ogradž« Ormož, Kolodvorska ulica št. 5.

ŠPORT • ŠPORT

NOGOMET

Slovenska nogometna liga

ALUMINIJ : KLADIVAR 3:0 (0:0)

Aluminij: Bračič, Gerečnik, Muršec, Loboda, Mesarič, Vodušek, Milosavljevič, Markovič (Tkalec), Spehinja, Knežević, Artenjak.

Kladivar: Gobec, Vodeb, Soklič, Skedelj, Ferne, Perpar, Jelen, Dobrajc, Čretnik, Vidmar.

Strelci golov so bili: Tkalec v 62. minuti, Vodušek v 66. in Knežević v 84. minuti — iz 11-metrovke.

Sodnik: Srdanovič je dobro sodil pred 300 gledalci.

Aluminij je pospravil 2 nadaljnji točki v tekmi z bivšim članom II. lige Kladivarjem povsem zaslužen. Domači so bili boljše vso tekmo, vendar v prvem delu napadalcem niso znali premagati odličnega vratarja Gobca, ki mu je zelo dobro pomagal srednji krilec Ferne. V drugem polčasu so bili igralci Aluminija ves čas pred vrati gostov in vsak čas je bilo pričakovati gol. Čeprav bi lahko dosegli domači še kakšen zadetek, saj je kazalo celo na katastrofo, pa moramo priznati, da je bila 11-metrovka prestrogo dosojena in da je dosegel drugi zadetek Vodušek po podaji Spehinja, ki je bil pred tem v nedovoljenem položaju, vendar sodnik tega ni videl. Pri gostih sta ugajala vratar in srednji krilec, pri domačih pa Muršec, Loboda in Mesarič, medtem ko vratar Bračič ni imel dela.

OSTALI IZIDI V SNL:

Gorica — Ljubljana 2:0, Rudar (V) — Triglav 1:2, Branik — Mura 2:1, Koper — Rudar (T) 2:2, Celje — Železničar 4:1.

Po VIII. kolu je v vodstvu Celje s 14 točkami pred Triglavom 13, Aluminijem 11, Ljubljano 10 itd.

LEP USPEH ALUMINIJA IN MLADINCEV DRAVE v tekmovanju za pokal maršala Tita

Po zmagi Aluminija nad članom II. zvezne lige Mariborom z 2:1 v tekmovanju za pokal maršala Tita na območju Slovenije je premagal Aluminij v Mariboru še Branika precej gladko 3:0. Strelci so bili Emeršič, Milosavljevič in Spehinja. Tako so si zagotovili Kidričani nastop v finalu, kjer jih čaka 6. novembra na centralnem stadionu za Bežigradom v Ljubljani član I. zvezne lige Olimpija. Malo upanja je za Aluminij, da bi uspel, vendar to ni izključeno, če se spomnimo, kako je presenetil Ljubljancane lansko leto celjski Kladivar — 2:3 in

postal pokalni prvak naše republike; morda bo uspelo tokrat, podobno kot Celjanom, Kidričanom.

Kdo so finalisti? Bračič, Gerečnik, Muršec, Loboda, Mesarič, Vodušek, Emeršič, Markovič, Spehinja, Knežević in Milosavljevič.

Nogometašem Aluminija naše iskrene čestitke za dosežene uspehe in najlepše želje za nadaljnje tekmovalne v SNL.

Podoben uspeh so dosegli mladinci ptujske Drave, ki so prav tako finalisti v tekmovanju za pokal maršala Tita na območju Slovenije. V polfinalu so odpravili na igrišču Drave v sredo enajsterico iz Celja, ki je trenutno na 3. mestu v SMNL, z rezultatom 7:4 (3:3) (2:1) šele po izvedenih kazenskih strelh, čeprav bi lahko mladi igralci Drave odločili tekmo že v regularnem času.

Mladinci Drave so nastopili v tej postavi: Menoni, Barišič, Zorčič, Strašek, Kranjc, Kornik, Carli, Vobner, Perger, Viher, Lenartič.

Strelci zadetkov pa so bili: Perger 2, Viher 2, Barišič, Kranjc in Strašek. Tudi mladim igralcem Drave naše čestitke za dosežen uspeh, želimo pa, da bi zaigrali tako, kot znajo, tudi v Ljubljani, kjer se bodo pomerili v finalu s Kamnikom ali z Olimpijo.

Slovenska conska liga

Rezultati: Mejniki — Olimpija 1:3, Grafičar — Nafta 2:1, Kovanar — Papirničar 3:3.

Po nepopolnem VIII. kolu je v vodstvu Grafičar z 10 točkami pred Olimpijo 9, Nafto, Dravo, Papirničarjem, Mejnikiom 8 itd.

ROKOMET

MLADINCI:

DRAVA — BRANIK 16:15 (8:9)

Prva zmaga mladincev Drave v mladinski rokometni ligi, vendar zaslužena v precej razburjivi igri. Največ zadetkov za Dravo je dosegel Drogenik.

CLANI:

DRAVA — VELIKA NEDELJA 19:5 (12:3)

V prijateljskem srečanju je Drava zaigrala prav dobro in zaslužen zmaga v skrajšani tekmi — 2 krat 20 minut — ter vsaj delno opravičila slab nastop preteklo nedeljo, ko je šlo za točke. Največ zadetkov za Dravo je dosegel Jurkovič 7, za goste pa Šimenc 4.

ROKOMET — ZENSKE

DRAVA — GSV (AVSTRIJA) 5:8 (3:4)

V mednarodni ženski rokometni tekmi je izgubila ptujska Drava z ekipo iz Gradca povsem zaslužen, čeprav nekoliko nepričakovano, vsaj za opazovalca, saj so bile igralke Drave v začetku zanesljivo v vodstvu s 3:1, vendar so izgubile saponi in gostje so prevladovali do konca srečanja ter zmagale.

DRAVA: Toplak, Korenjak (1), Kramberger 2, Gotvajn, Nahberger 1, Pajenk, Zunko, Pernat 1, Gokjovič, Strelec, Jurkovič, Jelenc.

GSV: Pichler, Leitner 3, Jueneger, Bublik 2, Glueck, Ebner, Volpe 1, Schmidbauer 2, Perusch, Knapp.

Sodil je Adi Sarman.

V nedeljo, 7. novembra, bo na sporedu derbi v Ptuj na stadionu Drave med Grafičarjem in Dravo. Obe ekipi se potegujeta za naslov jesenskega prvaka, in komu bo uspelo — morda Olimpiji, Nafti... Obeta se zanimiva tekma, v kateri inora Drava zaigra za zmago. Vse razen zmage pomeni neuspeh.

N. K.

V IX. kolu SNL potuje Aluminij v Trbovlje, kjer se bo pomeril z Rudarjem. Neodločen rezultat bi bil uspeh za trenutno nepopolno enajsterico. Zagotovo namreč v nedeljo ne bosta igrala kaznovani Krnjčič in poškodovani Emeršič, medtem ko Miklič še ne trenira redno.

Osebna kronika

ROJSTVA, POROKE IN SMRTI NA OBMOČJU MATIČNEGA URADA PTUJ

Marija Caf, Grajenščak 57 — deklico; Marija Grdina, Krambergerjeva pot 6 — Matjaža; Julijana Vajda, Bukovci 130 — Franca; Franciška Mohorič, Strug 17 — Mihaela; Marija Kozel, Dobrina 58 — Marijo; Anica Vunderl, Cezajevci 10, Ljutomer — Ireno; Kristina Rimele, Sp. Hajdina 35 — deklico; Matilda Segula, Mezgovci 61 — Srečka; Ana Petrovič, Podvinci 126 — Stanislavo; Rozalija Koje, Podlehnik 87 — Dušana; Terezija Lenart, Velovlak 7 — deklico; Amalija Cafuta, Strmec 24 — deklico; Olga Pihler, Bezjakova 8 — deklico; Danica Meško, Vel. Nedelja 7 — deklica; Marija Vidovič, Repišče 51 — Janka; Helena Predojevič, Breg 11 — deklica; Milena Vičar, Skolbrova 9, Ormož — deklico; Jelena Gabrič, Gibina 53, Murska Sobota — Ksenijo; Mina Grm, Gajevci 7 — Borisa; Alojzija Magdič, Cven 20, Ljutomer — Francka; Katarina Frank, Starošinci 46 — Marijo; Marija

Ceh, Jiršovci 65 — Zinko; Marija Forstnarič, Budina 55 — Sonjo; Elizabeta Flšer, Starošinci 8 — Darjana; Alojzija Gedl, Pršetinci 43 — Romano; Elizabeta Hrnčič, Loperšice 16 — Antona, Elizabeta, Sonjo; Alojzija Majcen, Prvenci 24 — Dušana; Anica Kozel, Sp. Hajdina 96 — deklica; Marija Zamuda, Trbegovci 31 — Franca; Marija Mlinarič, Strmec 12 — Marijo; Terezija Stagar, Sodinci 63 — Mirka; Marija Marinič, Slapinci 23 — Draga; Ana Taciga, Stoperce 9 — Valerijo; Marija Zorec, Selska 18 — deklica; Milena Purg, Sp. Hajdina 145 — Aleksandra.

POROKE:

Adolf Gavez, Grajska 2, in Antonija Berlak, Krambergerjeva 4.

Čemu zaupate, zvezdam ali svojim sposobnostim?

OVEN (21. marca do 20. aprila)

Odklonili boste vabilo na slavo, ki ga bodo pridili vaši znanci. Večkrat ste v dvomu, če ste pravilno ravnali, vendar vam prinese odgovor razvoj dogodkov. Niste navajeni prenašati vzvišenih nagovorov oseb, ki niso pripravljene storiti, kar obljubijo.

BIK (21. aprila do 22. maja)

Boljše bo za vas, če boste ostali v sedanjih službah, ker v sedanjem kolektivu mnogo pomenite. Ker imate dober posluh za glas svoje vesti, vam ni potrebno spraševati drugih za nasvete. Zelo vam koristi, da ste navajeni težave pravilno ocenjevati in jih tudi premagovati.

DVOJČKA (22. maja do 22. junija)

Vaša doslednost vas je že mnogokrat izvela iz nevarnih situacij. Od vzornikov ste se naučili samo tistega, kar vam je manjkalo. V družini boste imeli vesel dogodek, ki se ga vsi veselijo.

RAK (23. junija do 22. julija)

Redkokdaj se zmotite v ljudeh, ker jih pravilno ocenjujete. Vaš značaj vam ne dovoljuje, da bi se poniževali, še manj, da bi vam kdo laskal. Pogodba, ki jo mislite skleniti, vam bo prinesla nekaj manj koristi, kot jih pričakujete.

LEV (23. julija do 22. avgusta)

V tujini ste se težko znašli, niste pozabili na svoj dom, kamor vas vedno bolj vleče. S svojo hrabrostjo ste si nadalje pomagali. V ljubezni boste zelo srečni, ker ste spoznali osebo, ki vam to najlažje zagotovi.

DEVICA (23. avgusta do 22. septembra)

Zelo ste varčni, zato boste v življenju tudi nekaj ustvarili. V službi ste si pridobili zaupanje sodelavcev, ker opravljate z veseljem svoje delo in izkušnji drugim ne prikrivate. Iz carinarnice boste dobili obvestilo o pričakovani pošiljki.

TEHTNICA (23. septembra do 22. oktobra)

Ste tenkočutni, česar pa mnogi ne upoštevajo in vas spravljajo pogostoma v slabo voljo. Nikar se ne prenašate v stvarih, ki ostanejo vse življenje. Neradi odgovarjate na vprašanja v zvezi z osebnimi zadevami drugih.

SKORPIJON (23. oktobra do 22. novembra)

Kmalu bodo prenehale nevšečnosti, ki ste si jih nakopali z nepremišljenostjo. V srčnih zadevah

nikdar niste poslušali drugih. V službi se vam je posrečilo dokazati, da je mogoče z marljivostjo mnogo doseči.

STRELEC (23. novembra do 20. decembra)

Selili se boste, kar je že dolgo vaša želja, ki vam bo končno le izpolnjena. Cenijo vas mnogi ljudje, ker so se prepričali, da se držite dane besede. Najraje molčite, ker govorijo za vas vaša dobra dela.

KOZOROG (21. decembra do 20. januarja)

Ne zavidate nikomur sreče, ki si jo je sam ustvaril ali s pomočjo dobrih ljudi. Povabljeni boste v goste k prijateljski družini, ki bi se vam rada vsaj v malem oddolžila za vašo nesebično naklonjenost. V razgovoru o soljudeh najraje govorite o dobrih lastnostih.

VODNAR (21. januarja do 19. februarja)

Navajeni ste delati po svojem preudarku in izkušnjah in se čudite ljudem, ki tega nečijo. Slišali boste novico, ki vam bo prinesla precej skrbi. Radi zaupate svoje skrbi najbližjim, vendar ohranite nekaj tudi zase.

RIBI (20. februarja do 20. marca)

Vedno ste bili naklonjeni ljudem, ki so si prizadevali s svojim trudom doseči napredek. Radi živite v svojem kraju, ki vas spominja na otroška leta. Bolje bo za vas, če boste uresničili tiste načrte, ki vam bodo takoj koristili.